

2009 sausio 30

ISSN 1392-6098

Nr. 2 / 314

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI	
KREIPIMASIS Į DIPLOMATŲ KORPUSĄ, AKREDITUOTĄ PRIE ŠVENTOJO SOSTO	2
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS KRISTAUS APSIREIŠKIMO IŠKILMĖS DIENĄ	4
HOMILIJA PER ŠV. MIŠIAS, AUKOTAS VIEŠPATIES KRIKŠTO IŠKILMĖS DIENĄ	6

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
KATECHEZĖ PER BENDRĄJĄ AUDIENCIJĄ APIE KRIKŠČIONIŲ VIENYBĘ	8

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	10
Maldos už krikščionių vienybę savaitė	10
Ekumeninė konferencija Šv. Pauliaus metams paminėti	14
Atsinaujinimo diena Kaune	16
Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas	17
Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas	18

Homilijos

MESIJO ŽENKLAI	
5 eilinis sekmadienis (B)	20
RAUPSŲ PAMOKOS	
6 eilinis sekmadienis (B)	21

Bažnyčia pasaulyje

Benediktas XVI ragino plėtoti krikščionių vienybės siekius	22
Šventojo Sosto iniciatyva internete	22
Atšaukta ekskomunika arkivyskupo M. Lefebvre'o įšventintiems vyskupams	22
Pasaulio šeimų susitikimas Meksike	23
Pasaulinė migrantų diena	24

Benediktas XVI

Kreipimasis į diplomatų korpusą, akredituotą prie Šventojo Sosto

2009 m. sausio 8 d.

Jūsų Ekscelencijos,
Ponai ir Ponios!

Žodžio įsikūnijimo slėpinys, kurį kasmet išgyvename per Kalėdų iškilme, kviečia mus apmąstyti istorijos tėkmę ženklinančius įvykius. Būtent šio vilties kupino slėpinio šviesoje vyksta šis tradicinis susitikimas su jumis, garbingais diplomatų korpuso, akredituoto prie Šventojo Sosto, nariais, – susitikimas, šių naujų metų pradžioje teikiantis mums gerą progą pasikeisti nuoširdžiais linkėjimais. Pirmiausia kreipiuosi į Jo Ekscelenciją ambasadorių Alejandro Valladaresą Lanza, dėkodamas už jo malonius linkėjimus, pirmąkart išsakytus kaip diplomatų korpuso dekanas. Pagarbiai sveikinu kiekvieną iš jūsų, taip pat jūsų šeimas bei bendradarbius ir per jus jūsų tautas ir šalių, kurioms atstovaujate, vyriausybes. Prašau Dievo visiems dovanoti teisingumo, giedrumo ir taikos pilnus metus.

Auštant 2009 metams, meilės kupinos mano mintys krypsta į tuos, kuriuos ištiko didelė kančia arba dėl didelių gamtos katastrofų, – pirmiausia į Vietnamą, Mianmarą, Kiniją ir Filipinus, Centrinę Ameriką ir Karibų salas, Kolumbiją ir Braziliją, arba dėl kruvinų nacionalinių ar regioninių konfliktų, arba dėl teroristų, sėjusių mirtį ir sugriovimą tokiose šalyse kaip Afganistanas, Indija, Pakistanas ir Alžyras. Nepaisant daugybės pastangų, taika dar tokia tolimesnė! Tokios tikrovės akivaizdoje reikia ne nuleisti rankas ar silpninti įsipareigojimą skatinti autentiškos taikos kultūrą, bet, priešingai, dvigubai labiau stengtis siekti saugumo ir plėtros. Šia dvasia Šventasis Sostas vienas pirmųjų pasirašė ir ratifikavo Susitarimą dėl kasetinės amunicijos, dokumentą, kuriuo siekiama įgyvendinti tarptautinę humanitarinę teisę. Kita vertus, nerimastingai regėdamas nusiginklavimo ir branduolinių ginklų neplatinto srityje ryškėjančius ženklus, Šventasis Sostas nepaliaujamai primena, jog neįmanoma statydinti taikos, karinėms išlaidoms atimant milžiniškus žmogiškuosius ir materialinius išteklius iš plėtros, pirmiausia neturtingiausių tautų, projektų.

Tęsdamas savo žinią šių metų Pasaulio taikos dienos proga „Kovoti su skurdu, statydinti taiką“, šiandien kaip tik ir norėčiau savo dėmesį skirti neturtingiesiems, didžiulei gausybei neturtingųjų mūsų planetoje.

Popiežiaus Pauliaus VI žodžiai enciklikoje *Populorum progressio* nė kiek neprarado savo aktualumo: „Ištrūkti iš vargo, siekti patikimesnių maisto, sveikatos, nuolatinių darbo garantijų, labiau įsipareigoti, niekam nespaudžiant, užduočiai šalinti žmogaus kilnumą pažeidžiančias situacijas, būti geriau lavinamiems, vienu žodžiu, daugiau veikti, daugiau pažinti, daugiau turėti, kad būtis būtų pilnatviškesnė, – štai šiandienų žmonių siekis, ir kartu kiek daug iš jų pasmerkti gyventi sąlygomis, paverčiančiomis šį teisėtą troškimą iliuziniu“ (6). Norint statydinti taiką, būtina gražinti viltį vargšams. Kaip prieš akis čia neturėti asmenų ir šeimų, bandomų dabartinės pasaulinės finansinės bei ekonominės krizės sukeltų sunkumų ir netikrumo? Kaip neprisiminti maisto krizės ir klimato atšilimo, dar labiau susiaurinančio neturtingiausių pasaulio regionų gyventojams galimybę gauti maisto ir vandens? Neatidėliotinai būtina taikant veiksmingą strategiją kovoti su badu ir palengvinti vietinio žemės ūkio plėtrą, juolab neturtingųjų daugėja ir turtingose šalyse. Šiuo atžvilgiu mane džiugina, kad neseniai įvykusioje Doha konferencijoje dėl plėtros finansavimo buvo nustatyti kriterijai, padėsiantys geriau valdyti ekonominę sistemą bei teikti pagalbą silpniausiems. Žvelgiant dar giliau, tam, kad ekonomika būtų sveikesnė, būtina atkurti pasitikėjimą. Pasiiekti tokį tikslą įmanoma tik įgyvendinant žmogaus asmens prigimtiniu kilnumu pagrįstą etiką. Žinau, kaip tai sunku, tačiau tai – ne utopija! Šiandien labiau negu kada nors anksčiau mūsų ateiviai iškilęs pavojus, lygiai kaip ir mūsų planetai bei jos gyventojams, pirmiausia jaunos kartoms, paveldinčioms smarkiai apgriautą ekonominę sistemą ir socialinį audinį.

Taip, Ponai ir Ponios, jei trokštame kovoti su skurdu, pirmiausia turime investuoti į jaunuolius, mokydami juos tikrosios brolybės idealo. Per savo apaštališkąsias keliones praėjusiais metais turėjau progų susitikti su daugybe jaunuolių, ypač per ypatingą XIII Pasaulio jaunimo dienų šventimą Sidnėjuje, Australijoje. Mano apaštališkosios kelionės, pradedant apsilankymu Jungtinėse Valstijose, man leido įvertinti daugelio visuomenės sluoksnių lūkesčius Katalikų Bažnyčios atžvilgiu. Šiame jautriame, netikrumo ir klausimų paženklintame žmonijos istorijos etape daugelis tikisi, jog Bažnyčia drąsiai ir aiškiai vykdys savo evangelizacinę misiją bei savo žmogiškojo skatinimo darbą. Į šį kontekstą patenka ir mano kalba Jungtinių Tautų Organizacijoje: praėjus 60 metų nuo Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos priėmimo, norėjau pabrėžti, jog šis dokumentas pagrįstas žmogaus asmens kilnumu, kuris savo ruožtu remiasi visų bendra prigimtimi, pranokstančia įvairias kultūras. Po kelių mėnesių lankydamasis Lurde Mergelės Marijos pasirodymų šventajai Bernadetai

150 metinių proga troškau pabrėžti, kad iš Massabielle grotos sklindanti atsivertimo ir meilės žinia išlieka itin aktuali – lygiai kaip nuolatinis kvietimas statydinti savo egzistenciją ir santykius tarp tautų ant autentiškos pagarbos bei brolybės pagrindo, suvokiant, jog tokia brolybė suponuoja visų žmonių bendrą Tėvą – Dievą Kūrėją. Negana to, sveika pasaulietinė visuomenė neignoruoja dvasinio matmens ir jo vertybių, nes religija – tai man atrodo pravartu nesyk pakartoti savo pastoracinės kelionės į Prancūziją metu – teisingesnei ir laisvesnei visuomenei statydinti yra ne kliūtis, bet tvirtas pagrindas.

Diskriminacija ir dideli puolimai, dėl kurių praėjusiais metais kentėjo tūkstančiai krikščionių, rodo, jog taikai trukdo ne tik materialinis, bet ir moralinis skurdas. Juk tokių aktų šaknys glūdi būtent moraliniame skurde. Dar kartą patvirtindamas didelį indėlį, kuriuo religijos gali prisidėti prie kovos su skurdu ir taikos statydinimo, šiame susirinkime, simboliškai atstovaujant visoms pasaulio tautoms, norėčiau pakartoti: krikščionybė yra laisvės bei taikos religija ir tarnauja tikrajam žmonijos gėriui. Savo broliams ir seserims, smurto aukoms, pirmiausia Irake ir Indijoje, dar kartą noriu pasakyti, jog juos tėviškai myliu; civilinę ir politinę valdžią primygtinai raginu energingai stengtis padaryti galą nepakantai ir krikščionių trikdymui, atitaisyti žalą, ypač susijusią su kultu ir nuosavybe, ir visomis tinkamomis priemonėmis skatinti pagarbą visoms religijoms, draudžiant visas neapykantos ir paniekos formas. Taip pat viliuosi, kad Vakarų pasaulyje krikščionių atžvilgiu nebus puoselėjamas neigiamas nusistatymas ar priešiškus vien dėl to, kad jų balsas kai kuriais klausimais neduoda ramybės. Savo ruožtu Kristaus mokiniai, susidūrę su tokiais išbandymais, tegu nepraranda drąsos: Evangelijos liudijimas visada yra prieštaravimo „pasaulio dvasiai“ ženklas! Jei išbandymai sunkūs, nuolatinis Kristaus artumas teikia didelės stiprybės. Jo Evangelija yra išganymo žinia visiems ir kaip tik dėl to turi būti ne apribota privačia sritimi, bet skelbiama nuo stogų ligi žemės pakraščiu.

Kristaus gimimas varganoje Betliejaus oloje nejučia verčia galvoti apie padėtį Artimuosiuose Rytuose ir pirmiausia Šventojoje Žemėje, kur šiomis dienomis regime naują smurto proveržį, nešantį nuostolius ir keliantį milžiniškas kančias civiliams. Tokia padėtis dar labiau suvaržo pastangas surasti izraeliečių ir palestiniečių konflikto sprendimą, kurio gyvai trokšta daugelis jų pačių ir visas pasaulis. Dar kartą norėčiau pakartoti, kad karinė alternatyva nėra sprendimas, ir smurtas – nesvarbu, iš kur kiltų ir kokias formas įgytų, – turėtų būti griežtai pasmerktas. Viliuosi, jog ryžtingomis tarptautinės bendrijos pastangomis paliau-

bos – būtina sąlyga priimtinoms gyvenimo sąlygoms atkurti – Gazos ruože bus vėl įtvirtintos ir iš naujo prasidės taikos derybos, atsisakant neapykantos, provokacijų ir ginklų naudojimo. Labai svarbu, kad per esmingai svarbius rinkimus, patrauksiančius daugybės regiono gyventojų dėmesį artimiausiais mėnesiais, atsirastų vadovų, gebančių ryžtingai žengti į priekį ir vesti savo tautas sunkaus, bet būtino susitaikymo link. To nepasieksime, jei į šių šalių problemas nebus žvelgiama globaliai, gerbiant suinteresuotų tautų teisėtus siekius ir interesus. Greta atnaujintų pastangų imtis spręsti Izraelio ir Palestinos problemą, būtina nesvyruojant palaikyti Izraelio ir Sirijos dialogą, o Libano atžvilgiu padėti stiprinti jo institucijas; tai duos vaisių, jei bus daroma vienybės dvasia. Irakiečius, besirengiančius visiškai į savo rankas perimti savo likimą, ypač drąsinu atversti kitą puslapį ir ateitį statydinti be jokios rasinės, etninės ar religinės diskriminacijos. O dėl Irano, tai privalu nenuilstamai derybų būdu ieškoti nesutarimo dėl branduolinės programos sprendimo, mechanizmo, kuris leistų patenkinti teisėtus šalies ir tarptautinės bendrijos reikalavimus. Toks rezultatas daug prisidėtų prie įtampos sumažėjimo regione ir pasaulyje.

Nerimastingai žvelgdamas į didžiulį Azijos žemyną, turiu konstatuoti, kad, nors vienos šalyse smurtas tebesitęsia, o kitose politinė padėtis lieka įtempta, yra pažangos, leidžiančios žvelgti į ateitį su didesniu pasitikėjimu. Galvoje, pavyzdžiui, turiu naujas taikos derybas Mindaano, Filipinuose, ir naują Pekino ir Taipėjaus santykių kryptį. Tame pačiame taikos paieškos kontekste galutinis konflikto Šri Lankoje sprendimas turi būti politinis, ir toliau kreipiant dėmesį į gyventojų humanitarinius poreikius. Azijoje gyvenančios krikščionių bendruomenės yra mažos, tačiau dažnai trokšta nuoširdžiai ir veiksmingai prisidėti prie bendrojo gėrio, savo šalių stabilumo bei pažangos, liudydamos sveiką vertybių tvarką nustatančio ir už neteisingumo aktus galingesnę laisvę suteikiančio Dievo primatą. Tai iškalbingai priminiau neseniai palaimintaisiais paskelbdamas 188 Japonijos kankinius. Bažnyčia reikalauja ne, kaip dažnai sakoma, privilegijų, bet religijos laisvės principo taikymo visa jo apimtimi. Šiuo atžvilgiu svarbu, kad Vidurio Azijoje įstatymai dėl religinių bendruomenių leistų visapusiškai naudotis šia pamatine teise, gerbiant tarptautines normas.

Už kelių mėnesių turėsiu džiaugsmo susitikti su daugybe Afrikoje gyvenančių tikėjimo brolių ir seserų. Laukdamas šios taip mano trokštamos kelionės, meldžiu Viešpatį, kad jų širdys būtų pasirengusios priimti Evangeliją ir ja nuosekliai gyventi, statydinant taiką per kovą su moraliniu bei materialiniu skurdu. Ypatingas dėmesys skirtinas vaikams: praėjus dvidešimčiai metų nuo

Vaikų teisių konvencijos priėmimo, jie tebėra labai pažeidžiami. Daug vaikų pabėgėlių ir ištremtųjų dramą išgyvena Somalyje, Darfūre ir Kongo Demokratinėje Respublikoje. Tai migraciniai srautai, apimantys milijonus žmonių, kuriems reikia humanitarinės pagalbos, iš kurių atimtos jų elementarios teisės ir kurių kilnumas trypiamas. Nacionalinio ir tarptautinio lygmens politinius vadovus raginu imtis visų reikiamų priemonių dabartiniams konfliktams spręsti ir nutraukti jų keliamas neteisības. Linkiu, kad Somalyje pagaliau prasidėtų valstybinės galios atkūrimas ir pasibaigtų nenutrūkstamos šios šalies gyventojų kančios. Lygiai tokia pati kritiška padėtis Zimbabvėje, kuriai irgi būtina didelė humanitarinė pagalba. Taikos susitarimai Burundyje įžiebė regione vilties kibirkštį. Meldžiu, kad jie būtų iki galo įgyvendinami ir taptų įkvėpimo versme kitoms, susitaikymo keliu dar nepasukusioms šalims. Šventasis Sostas, kaip žinote, ypač įdėmiai stebi Afrikos žemyną ir yra laimingas, jog praėjusiais metais užmezgė diplomatinis santykius su Botsvana.

Apžvelgdamas plačią viso pasaulio panoramą, noriu stabtelėti prie Lotynų Amerikos. Žmonės čia irgi trokšta gyventi taikoje, išlaisvinti iš skurdo ir laisvai naudodamiesi savo pagrindinėmis teisėmis. Šiame kontekste linkėtina, kad būtų atsižvelgta į emigrantų poreikius: atitinkamais įstatymais palengvintinas šeimų susijungimas ir teisėti saugumo reikalavimai suderintini su nelieština pagarba asmeniui. Norėčiau pagirti kai kurių vyriausybių dedamas pastangas atkurti teisėtumą ir be kompromisų kovoti su prekyba narkotikais ir korupcija. Džiugu, kad, praėjus trisdešimčiai metų nuo popiežiškojo tarpininkavimo tarp Argentinos ir Čilės dėl pietinės zonos pradžios, abi šalys tam tikru būdu patvirtino savąjį taikos troškimą, pastatydamas paminklą mano garbingajam pirmtakui popiežiui Jonui Pauliui II. Linkiu, be to, kad neseniai tarp Šventojo Sosto ir Brazilijos pasirašyta sutartis palengvintų Bažnyčiai vykdyti savo evangelizacinę misiją ir dar labiau sustiprintų bendradarbiavimą su civilinėmis institucijomis siekiant visapusiškos asmens sklaidos. Bažnyčia jau penkis amžius lydi Lotynų Amerikos tautas, dalydamasi jų viltimis ir rūpesčiais. Jos ganytojai žino, jog jų užduotis, siekiant skatinti autentišką visuomenės pažangą, yra šviesti sąžines ir ugdyti pasauliečius, gebančius uoliai darbuotis laikinojoje tikrovėje, dėl bendrojo gėrio.

Kreipdamas žvilgsnį į artimesnes tautas, norėčiau pasveikinti Turkijos krikščionių bendruomenę, primindamas, kad šiais ypatingais metais minint apaštalo Pauliaus gimimo dutūkstantųjų metų jubiliejų daugybė piligrimų plūsta į jo gimtąjį miestą Tarsą: tai dar kartą parodo artimą šios žemės sąsają su krikščionybės ištakomis. Taikos siekiai gyvi Kipre, kur vėl pra-

dėtos derybos, kaip deramai išspręsti su salos padalijimu susijusias problemas. Kaukazo atžvilgiu norėčiau vėl priminti, kad konfliktai, į kuriuos įsitraukusios šio regiono valstybės, negali būti išspręsti ginklais ir, turėdamas prieš akis Gruziją, reiškiu viltį, jog bus vykdomi išipareigojimai, prisiimti sudarius sutartį dėl ugnies nutraukimo praėjusių metų rugpjūtį – ši sutartis sudaryta diplomatinėmis Europos Sąjungos pastangomis, ir kuo skubiau suteikta galimybė išvartiesiems grįžti į savo namus. Galiausiai Pietryčių Europos atžvilgiu Šventasis Sostas siekia stabilumo ir tikisi, jog čia ir toliau bus sudaromos sąlygos susitaikymui ir taikai tarp Serbijos ir Kosovo gyventojų gerbiant mažumas ir neužmirštant būtinybės sergėti brangų meninį ir kultūrinį krikščioniškąjį paveldą, kuris yra visos žmonijos turtas.

Ponai ir Ponios Pasiuntiniai, baigdamas šią apžvalgą, kurioje dėl laiko stokos negalėjau suminėti visų mane jaudinančių kančios ir skurdo situacijų, grįžtu prie žinios šių metų Pasaulio taikos dienos proga. Šiame dokumente priminiau, kad neturtingiausi žmonės yra negimusieji kūdikiai (3). Baigdamas negaliu nepaminėti ir kitų neturtėlių, kaip antai, ligonių ir likimo valiai paliktų garbingo amžiaus žmonių, suirusių ir pagrindo neturinčių šeimų. Su skurdu kovojama žmonijai tampant broliškesnei dėl bendrų vertybių ir idealų, pagrįstų asmens kilnumu, su atsakomybe susijusia laisve, veiksmingu Dievo vietos žmogaus gyvenime pripažinimu. Turėdami tai prieš akis, atsigręžkime į Jėzų, nuolankų edžiose gulintį kūdikį. Būdamas Dievo Sūnus, jis mums sako, jog broliškas solidarumas tarp žmonių yra karališkasis kovos su skurdu ir taikos statydinimo kelias. Sūnaus meilės šviesa teapšviečia vyriausybes ir visą žmoniją! Ši šviesa teveda mus per visus ką tik prasidėjusius metus! Visiems laimingų naujųjų metų.

Benediktas XVI

Pamokslas per šv. Mišias Kristaus Apsireiškimo iškilmės dieną

2009 m. sausio 6 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Kristaus Apsireiškimas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus „pasirodymas“, yra daugialypis slėpinys. Lotyniškoji tradicija tai tapatina su išminčių apsilankymu pas Kūdikėlį Jėzų Betliejuje ir pirmiausia aiškina kaip Izraelio Mesijo apsireiškimą pagonių tautoms. Tuo tarpu Rytų tradicijoje pirmenybė teikiama Jėzaus krikšto

Jordano upėje momentui, kai jis apsiereiškė kaip Šventosios Dvasios pateptas viengimis dangiškojo Tėvo Sūnus. Jono evangelijoje kviečiama „apsireiškimu“ laikyti ir vestuves Kanoje, kur Jėzus, vandenį paversdamas vynu, „parodė savo šlovę, ir mokiniai įtikėjo jį“ (Jn 2, 11). O ką galėtume pasakyti mes, mieli broliai, pirmiausia Naujosios Sandoros kunigai, kurie kasdien esame Jėzaus Kristaus „pasirodymo“ Švenčiausiojoje Eucharistijoje liudytojai ir tarnai? Šiuo švenčiausiuoju ir nuolankiausiuoju sakramentu, kuriame Viešpats apreiškia ir sykiu pridengia savo šlovę, Bažnyčia švenčia visus jo slėpinius. Kartu su šv. Tomu Akviniečiu mel-džiamės šlovindami: *Adoro te devote, latens Deitas*.

Šiais 2009 metais, Galilėjo Galilėjaus pirmųjų stebėjimų pro teleskopą 400 metinių proga paskirtais astronomijai, tartum priderėtų ypatingą dėmesį teikti žvaigždės simboliui Evangelijos pasakojime apie išminčius (plg. Mt 2, 1–2). Jie veikiausiai buvo astronomai. Iš savo observatorijos, įsikūrusios į rytus nuo Palestinos, greičiausiai Mesopotamijoje, jie pastebėjo suspindint naują žvaigždę ir ši dangaus reiškinių paaiškino kaip žinią apie naujo karaliaus, tiksliau – žydu karaliaus, anot Rašto (plg. Sk 24, 17), gimimą. Bažnyčios tėvai šiame šv. Mato perteiktame nepakartojamame įvykyje išvelgia savotišką kosmologinę „revoliuciją“, sukeltą Dievo Sūnaus įžengimo į pasaulį. Pavyzdžiui, šv. Jonas Auk-saburnis rašo: „Virš kūdikio atsidūrusi žvaigždė sustojo, ir tai galėjo nutikti tik dėl žvaigždės nebūdingos jėgos – iš pradžių pasislėpti, po to vėl užtekėti ir galiausiai sustoti“ (*In Matthaeum homiliae*, 7, 3). Šv. Grigalius Nazianzietis teigia, kad Kristaus gimimas privertė žvaigždės skrieti naujomis orbitomis (plg. Dogminės poemos, V, 53–64: PG 37, 428–429). Tai reikėtų suprasti simboliškai ir teologiškai. Pagonių teologija buvo sudievinusi kosmoso elementus ir galias, tuo tarpu krikščioniškasis tikėjimas, atbaigdamas biblinį apreiškimą, kontempliuoja vienatinį Dievą, visos visatos Kūrėją ir Viešpatį.

Kristuje žmogumi tapusi dieviškoji meilė yra pamatinis ir visuotinis kūrinių įstatymas. Tai reikėtų suprasti ne perkeltine, bet tiesiogine prasme. Taip šitai suprato ir Dantė, „Rojų“ ir visą „Dieviškąją komediją“ užbaigęs iškilia eilute Dievą pavadindamas „meile, judinančia saulę ir kitas žvaigždes“ (Rojus, XXXIII, 145). Tai reiškia, kad žvaigždės, planetos, visa visata nėra valdomos aklos galios, nėra pavaldžios vien materijos dinamikai. Tad nėra kosminių elementų, kuriuos būtų galima sudieivinti, priešingai, tėra viena asmeninė valia, Dievo Dvasia, Kristuje atsiskleidusi kaip Meilė (plg. *Spe salvi*, 5). Todėl žmonės – kaip rašo šv. Paulius Laiške kolosiečiams – yra ne „pasaulio pradmenų“ (plg. Kol 2, 8) vergai, bet laisvi, t. y. gebantys užmegzti ryšį

su kūrybinga Dievo laisve. Dievas yra versmė ir visa valdo ne kaip koks nors šaltas ir anoniminis judintojas, bet kaip Tėvas, Jaunikis, Draugas, Brolis, kaip *Logos*, „Žodis-Protas“, kartą ir visiems laikams susijungęs su mūsų kūnu, tobulai dalijęsis mūsų būviu ir apreiškęs savo malonės apšviatą. Tad krikščionybei būdinga ypatinga kosmologinė samprata, iškiliausiomis formomis reikšta Viduramžių filosofijoje ir teologijoje. Mūsų epochoje irgi yra įdomių ženklų, liudijančių jos atgimimą, sąlygotą daugelio mokslininkų, neatsisakusių nei proto, nei tikėjimo, bet leidusių, kad iš pagrindų išryškėtų abiejų vertė ir vienas kitą abipusiškai praturtintų.

Krikščioniškasis tikėjimas kosmosą lygina su „knyga“ – taip sakė ir Galilėjus – ir laiko jį Autoriaus, išreiškiančio save per kūrinių „simfoniją“, kūriniu. Šioje simfonijoje yra tam tikras taškas, kuris muzikos kalba būtų vadinamas *solo*, tema, skirta paskiram instrumentui ar vienam balsui. Ir ši tema tokia svarbi, kad nuo jos priklauso viso kūrinių reikšmė. Šis *solo* – tai Jėzus, paženklintas karališkuoju ženklu: naujos žvaigždės pasirodymo dangaus skliaute. Jėzus antikos krikščioniškųjų rašytojų lyginamas su žvaigžde. Dabartinėmis astrofizikos žiniomis, jį turėtume lyginti su dar didesniu žvaigždynų centru – ne tik Saulės sistemos, bet ir visos Visatos. Pagal šį slėpinį planą, sykiu fizinį ir metafizinį bei atvedusį prie žmogiškosios būtybės, kuri yra kūrinių pradmenų viršūnė, atsiradimo, į pasaulį atėjo Jėzus: gimęs, pasak šv. Pauliaus, „iš moters“ (Gal 4, 4). Žmogaus Sūnus aprėpia žemę ir dangų, kūrinių ir Kūrėją, kūną ir dvasią. Jis yra kosmoso ir istorijos centras, nes jame nesusimaišydami susijungia Autorius ir jo kūrinių.

Žemiškasis Jėzus yra kūrinių ir istorijos viršūnė, tuo tarpu prisikėlęs Kristus pranoksta tai: perėjimu į amžinąjį gyvenimą per mirtį užbėgama į priekį visa „suvienijimo“ Kristuje momentui (plg. Ef 1, 10). Mat, kaip rašo apaštalas, „visa sukurta per jį ir jam“ (Kol 1, 16). Ir būtent su prisikėlimu iš numirusių jis visame kame įgijo „pirmenybę“ (Kol 1, 18). Pats Jėzus tai sako pasirodęs mokiniams po prisikėlimo: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje“ (Mt 28, 18). Toks suvokimas remia istorijos takais keliaujančią Bažnyčią, Kristaus Kūną. Joks šešėlis, kad ir koks niūrus, negali užtemdyti Kristaus šviesos. Todėl tie, kurie tiki į Kristų, niekada nepraranda vilties, taip pat ir šiandien, matydami žmonių kamuojančią didelę socialinę ir ekonominę krizę, daugybę žemės sričių krauju laistyti nepaliaujančią nepaykantą ir destruktinę prievartą, žmogaus egoizmą ir įžūlią pretenziją išaukštinti save iki Dievo, per tai dažnai iškreipiant Dievo planą žmogaus gyvybės ir kilnumo, šeimos ir kūrinių darnos atžvilgiu. Mūsų pastangos išlaisvinti žmogaus gyvenimą ir pasaulį iš nuodų

ir purvų, galinčių sugriauti dabartį ir ateitį, prasminę – kaip atkreipiau dėmesį enciklikoje *Spe salvi* – net ir tada, kai nematome jokių išorinių vaisių arba, regis, jaučiamės bejėgiai milžiniškos priešišku jėgų galybės akivaizdoje, nes „drąsos įkvepia bei kryptį mūsų darbams teikia didi, Dievo pažadais besiremianti viltis“ (35).

Visuotinė Kristaus valdžia ypatingu būdu vykdoma Bažnyčioje. Dievas „visa jam palenkė po kojų, o jį patį pastatė viršum visko, kad būtų galva Bažnyčios, kuri yra jo Kūnas, pilnatvė to, kuris visa visur pripildo“ (Ef 1, 22–23). Apsireiškimas yra Viešpaties pasirodymas ir, kaip jo atspindys, Bažnyčios pasirodymas, nes kūnas negali būti atskirtas nuo galvos. Pirmajame šios dienos skaitinyje, paimtame iš vadinamojo trečiojo Izaijo tekstų, mums pateikiama kaip tik tokia perspektyva, kuria remdamiesi Bažnyčią turime suvokti kaip atspindinčios šviesos slėpinį. „Kelkis, nušvisk! Tavoji šviesa atėjo, Viešpaties šviesa virš tavęs sušvito“ (Iz 60, 1), – sako pranašas kreipdamasis į Jeruzalę. Bažnyčia yra apšviestoji žmonija, „pakrikštyta“ Dievo šlovėje, t. y. jo meilėje, grožyje, valdžioje. Bažnyčia žino, kad jos žmogiškumas ir jo ribotumai bei skurdas dar labiau leidžia išryškėti Šventosios Dvasios darbui. Ji gali girtis vien savo Viešpačiu: šviesa sklinda ne iš jos, ne ji turi šlovę. Bet būtent tai kelia jai džiaugsmą, kurio niekas iš jos negali atimti, džiaugsmą, kad ji „ženklas ir įrankis“ to, kuris yra *lumen gentium*, tautų šviesa (plg. *Lumen gentium*, 1).

Brangūs bičiuliai, šiais Pauliaus metais Kristaus Apsireiškimo iškilmė kviečia Bažnyčią, kiekvieną bendruomenę ir kiekvieną tikintįjį, sekant tautų apaštalu, tarnauti taip, kaip žvaigždė tarnavo išminčiams iš Rytų, nuvedama juos pas Jėzų (plg. šv. Leonas Didysis. Trečiasis pamokslas Kristaus Apsireiškimo proga, 5: PL 54, 244). Argi Pauliaus gyvenimas po atsivertimo nebuvo vien tik „bėgimas“ siekiant nunešti Kristaus šviesą tautoms ir, atvirksčiai, atvesti tautas pas Kristų? Dievo malonė pavertė Paulių „žvaigždę“ tautoms. Jo tarnavimas Bažnyčiai yra pavyzdys ir paskata vėl atrasti savo misijšką esmę ir iš naujo išsipareigoti skelbti Evangeliją, pirmiausia tiems, kurie jos dar nepažįsta. Tačiau, žvelgdami į Paulių, turime neužmiršti, kad jo skelbimas buvo maitinamas Šventojo Rašto. Todėl, turint prieš akis neseniai surengtą Vyskupų sinodo asamblėją, būtina energingai pabrėžti, jog Bažnyčia ir pavieniai tikintieji tik tada gali būti pas Kristų vedanti šviesa, kai uoliai ir savo gilumoje maitinasi Dievo žodžiu. Būtent tas Žodis apšviečia, nuvalo ir atverčia, tikrai ne mes. Mes tesame Gyvybės žodžio tarnai. Taip Paulius suvokė save ir savo tarnystę – tarnystę Evangelijai. „Visa tai darau dėl Evangelijos“, – rašo jis (1 Kor 9, 23). Taip turėtų pasakyti ir Bažnyčia, kiekviena bažny-

tinė bendruomenė, kiekvienas vyskupas ir kiekvienas kunigas: visa darau dėl Evangelijos. Brangūs broliai ir seserys, melskitės už Bažnyčios ganytojus, kad kasdien priimtume į save Dievo žodį ir ištikimai perduotume jį tikintiesiems. Tačiau mes irgi meldžiamės už jus, kad visi krikščionys, būdami tam pašaukti Krikštu ir Sutvirtinimu, žodžiu ir liudijimu skelbtų Kristų, pasaulio šviesą. Mergelė Marija, evangelizacijos Žvaigždė, telydi mus, kad kartu įvykdytume šią misiją, o šv. Paulius, tautų apaštalas, teuztaria mus danguje. Amen.

Benediktas XVI

Homilija per šv. Mišias, aukotas Viešpaties Krikšto iškilmės dieną

2009 m. sausio 11 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Evangelisto Morkaus jo evangelijos pradžioje perteikiami žodžiai: „Tu mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gėriuosiu“ (1, 11) nukelia mus į šiandienės Viešpaties Krikšto iškilmės, kuria užbaigiamas Kalėdų laikas, šerdį. Kristaus iškilmų ciklas skatina mus apmąstyti Jėzaus gimimą, skelbiamą Dievo švytinčio spindesio apgaubtų angelų; Kalėdų metas kalba mums apie žvaigždę, atvedusią Rytų išminčius prie Betliejaus namo ir kviečia pažvelgti į dangų, atsivėrusį virš Jordano pasigirstant Dievo balsui. Tai ženklai, kuriuos Viešpats nenuilsdamas mums kartoja: „Taip, aš esu čia. Pažįstu jus. Myliu jus. Yra kelias, vedantis nuo manęs prie jūsų. Ir yra kelias, vedantis nuo jūsų prie manęs.“ Jėzuje Kūrėjas tapo kūdikiu, žmogumi, kokie esame mes, kurį galima pamatyti ir paliesti. Sykiu, padarydamas save mažą, Dievas leido nušvisti savo didybės šviesai, nes, nusižemindamas iki beginklės meilės bejėgystės, parodė savo tikrosios didybės, to, ką reikia būti Dievu, prigimtį.

Kalėdų ir apskritai liturginių metų prasmė būtent ir yra patraukti mus prie tų dieviškųjų ženklų, paskatinti įžvelgti juose kasdienius įvykius, idant mūsų širdys atsivertų Dievo meilei. Kalėdos ir Viešpaties Apsireiškimas daro mus gebančius praregėti, atverti akis ir širdis pas mus ateinančio Dievo slėpiniui, o Viešpaties Krikšto šventė įvesdina į, taip sakant, asmeninio ryšio su juo kasdienybę. Iš tiesų, panirdamas į Jordano vandenį, Jėzus su mumis susivienijo. Krikštas yra savotiškas tiltas, jo pastatydintas tarp savęs ir mūsų, kelias, per kurį jis tampa mums prieinamas, dieviškoji vaivorykštė

virš mūsų gyvenimo, didžiojo „taip“ Dievui pažadas, vartai į viltį ir sykiu ženklas, parodantis kelią, kuriuo turime veikliai ir džiugiai sukti, kad jį sutiktume ir pažustume, jog esame jo mylimi.

Brangūs bičiuliai, tikrai esu laimingas, kad ir šiais metais, šios iškilmės dieną, turėjau galimybę pakrikštyti vaikus. Dievas šiandien jais gėrisi. Nuo tada, kai viengimis Tėvo Sūnus buvo pakrikštytas, dangus tikrai atsivėrė ir tebesiveria, ir mes kiekvieną naują pražyduosią gyvybę galime patikėti Dievo, stipresnio už tamsias pragaro galias, rankoms. Štai ką reiškia krikštas: atiduodame Dievui tai, kas iš jo išėjo. Vaikas nėra tėvų nuosavybė; priešingai, Kūrėjo jis laisvai ir vis naujaip patikimas jų atsakomybei, kad jie padėtų jam būti laisvu Dievo vaiku. Tikrai puoselėdami tokį suvokimą, tėvai įstengs surasti tinkamą pusiausvyrą tarp pretenzijos į galią disponuoti savo vaikais, tarsi jie būtų jų privatinė nuosavybė, ir ugdyti juos pagal savo idėjas bei troškimus ir liberalaus pobūdžio nuostatos, kai jiems suteikiama visiška laisvė, tenkinami visi jų troškimai bei siekiai, ir tai laikoma tinkamu jų asmenybės ugdymo būdu. Šio sakramento galia pakrikštytas kūdikis tampa Dievo įvaikiu, jo begalinės meilės, jį sergėjančios bei ginančios, objektu, tad jį būtina mokyti suvokti Dievą kaip savo Tėvą ir gebėti bendrauti su juo kaip vaiku. Todėl kai, laikydamiesi krikščioniškosios tradicijos, kaip kad šiandien, krikštijame vaikus, įvesdami juos į Dievo šviesą ir jo mokymus, jiems nieko prievarta neprimetame, bet suteikiame dieviškojo gyvenimo turtus – gyvenimo, kuriame šaknijasi tikroji laisvė ir kuris yra buvimo Dievo vaiku laisvė, – laisvė, kurią metams bėgant būtina lavinti bei ugdyti, kad ji taptų gebanti priimti atsakingus asmeninius pasirinkimus.

Brangūs tėvai, krikštatėviai ir krikštamotės, su meile jus sveikinu ir kartu su jumis džiaugiuosi šiais mažutėliais, kurie šiandien atgimsta amžinajam gyvenimui. Jūs suvokiate, kokią dovaną jie gavo, ir nepaliaudami dėkote Viešpačiui, kuris šiandieniu sakramentu įvesdina jūsų vaikus į naują šeimą, didesnę ir tvaresnę, atviresnę ir gausesnę negu jūsų: galvoje turiu tikinčiųjų šeimą, Bažnyčią, šeimą, kurios Tėvas yra Dievas ir kurioje visi laiko vienas kitą broliais Kristuje. Šiandien jūs patikite savo vaikus Dievui, kuris yra šviesos ir meilės galia, gerumui, ir jie, kad ir kokie gyvenime užkluptų sunkumai, niekada nesijaus palikti likimo valiai, jei išliks susivieniję su juo. Ugdykite jų tikėjimą, mokykite juos melstis, kad jie kaip Jėzus ir jo padedami augtų „išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse“ (Lk 5, 52).

Grįždami prie Evangelijos skaitinio, pamėginkime geriau suprasti, kas šiandien vyksta. Šv. Morkus sako,

kad, Jonui Krikštytojui ant Jordano kranto skelbiant būtinybę atsiversti dėl Mesijo artėjančio atėjimo, Jėzus, įsimaišęs į minią, atsistoja prieš jį, kad būtų pakrikštytas. Jono teikiamas atgailos krikštas neabejotinai visiškai skirtingas nuo to, kurį įsteigs Jėzus. Vis dėlto tą momentą atskleidžiama Atpirkėjo misija, nes, jam išlipant iš vandens, iš dangaus pasigirsta balsas ir ant jo nusileidžia Šventoji Dvasia (plg. Mk 1, 10). Dangiškasis Tėvas skelbia jį esant mylimuoju Sūnumi ir viešai paliudija jo visuotinę išganymo misiją, kurią jis iki galo įvykdys mirdamas ant kryžiaus ir prisikeldamas. Tik tada, su Velykų auka, nuodėmių atleidimas taps visuotinis ir visiškas. Krikštu ne tik panyrame į Jordano vandenį, kad skelbtume įsipareigojimą atsiversti, ant mūsų taip pat išliejamas mus nuvalantis ir išgelbėjantis atperkamasis Kristaus kraujas. Būtent mylimuoju Sūnumi gėrisi Tėvas ir būtent jis atgauna mums kilnumą ir džiaugsmą vadinti save ir tikrai būti Dievo „vaikais“.

Netrukus vėl išgyvensime šiandienės iškilmės primenamą slėpinį; Krikšto sakramento ženklai ir simboliai padės mums suvokti, kad Viešpats veikia šių mažutėlių širdyje, padarydamas juos „savo“ amžinai, jo Dvasios pasirinkta gyvenamąja buveine ir „gyvaisiais akmenimis“ dvasiniam statiniui, kuris yra Bažnyčia, statydinti. Mergelė Marija, Jėzaus Motina, tegloboja juos ir jų šeimas, tebūna visada su jais, idant jie suprastų išganymo, kurį jiems teikia Krikštas, užmoji. O mes, broliai ir seserys, lydėkime juos savo malda, melskimės už tėvus, krikštatėvius ir krikštamotes ir jų giminaičius, kad jie padėtų jiems augti tikėjimu, melskimės už visus čia dalyvaujančius, kad, maldingai dalyvaudami šventime, atnaujintume savo Krikšto pažadus ir padėkotume Viešpačiui už jo nuolatinę pagalbą. Amen.

Benediktas XVI

Katechezė per bendrąją audienciją apie krikščionių vienybę

2009 m. sausio 21 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Praėjusį sekmadienį prasidėjo ir ši sekmadienį, Apaštalo šv. Pauliaus atsivertimo šventės dieną, baigsis Maldos už krikščionių vienybę savaitė. Tai tarp krikščionių vis labiau plintanti vertinga dvasinė iniciatyva, atitinkanti primygtinį Jėzaus maldavimą Tėvui Paskutinės vakarienės kambaryje ir, galėtume sakyti, atsiliepianti į jį: „Tegul ir jie bus viena mumyse, kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs“ (Jn 17, 21). Keturis kartus šioje kunigiškojoje maldoje Viešpats prašo, kad jo mokiniai būtų viena taip, kaip viena yra Tėvas ir Sūnus. Tokia vienybė gali augti tik turint prieš akis Sūnaus dovanojimosi Tėvui pavyzdį, t. y. išeinant iš savęs ir susivienijant su Kristumi. Negana to, šioje maldoje Jėzus dukart nurodo šios vienybės tikslą: kad pasaulis įtikėtų. Tad visiška vienybė susijusi su Bažnyčios gyvenimu ir pačia misija pasaulyje. Ji turi gyventi vienybe, tegalinčia kilti iš jos vienybės su Kristumi, su jo transcendencija, kaip ženklu, kad Kristus yra tiesa. Štai mūsų atsakomybė: kad vienybės dovana, kurios galia mūsų tikėjimas tampa įtikimas, būtų regima pasauliui. Todėl kiekvienai krikščionių bendruomenei svarbu suvokti būtinybę visais įmanomais būdais dirbti siekiant šio didžio tikslo. Žinant, kad vienybė pirmiausia yra Viešpaties „dovana“, sykiu būtina to melsti nuolatine ir pasitikėjimo kupina malda. Tik išeidami iš savęs bei žengdami Kristaus link, tik palaikydami santykį su juo galime išties tapti vieningi. Būtent tam šią savaitę kviečiami kiekvienos Bažnyčios ir bažnytinės bendruomenės tikintieji Kristuje, į jo prašymą, brangūs broliai ir seserys, turime dosniai atsiliepti.

Šių metų Maldos už krikščionių vienybę savaitę mums siūloma apmąstyti ir meldžiantis prieš akis turėti žodžius iš pranašo Ezechielio knygos: „Kad juodu būtų sujungti tavo rankoje“ (37, 17). Temą parinko ekumeninė grupė iš Korėjos, o parengė, kad būtų pritaikoma tarptautiniu mastu, Mišrusis maldos komitetas, kurį sudaro Popiežiškosios krikščionių vienybės skatinimo tarybos ir Ženevos Bažnyčių ekumeninės tarybos atstovai. Pats rengimo procesas buvo gaivinantis ir vaisingas autentiško ekumenizmo praktikavimas.

Pranašo Ezechielio knygos ištraukoje, iš kur atrinkta tema, Viešpats liepia pranašui paimti du pagalius, vie-

ną kaip Judo bei jo giminių ir kitą kaip Juozapo ir visų su juo susivienijusių Izraelio namų simbolį, ir „suglausti“ juos taip, kad jie jo rankoje būtų kaip vienas pagaly. Vienybės palyginimą suprasti nesunku. „Tautiečiams“ prašant paaiškinti, Ezechielis, apšviestas iš viršaus, pasakys, kad Viešpats paima du pagalius ir juos sujungia taip, kad nesutariančios dvi karalystės su jų kiekvienos giminėmis tampa viena jo „rankoje“. Pranašo ranka, sujungianti du pagalius, laikoma paties Dievo, surenkančio bei suvienijančio savo tautą ir galiausiai visą žmoniją, ranka. Šiuos pranašo žodžius galime taikyti krikščionims kaip paraginimą melstis ir dirbti visomis išgalėmis stengiantis, kad visų Kristaus mokinių vienybė taptų tikrove, kad mūsų ranka būtų Dievo vienijančios rankos įrankis. Toks paraginimas ypač jaudinamai ir primygtinai nuskamba Jėzaus žodžiuose po Paskutinės vakarienės. Viešpats trokšta, kad visa jo tauta kantriai ir ištvermingai žengtų – ir tokią jis mato būsimąją, būsimųjų amžių Bažnyčią – visiškos vienybės link. Toks įpareigojimas suponuoja klusnų ir nuolankų Viešpaties įsakymo laikymąsi, kurį jis laimina ir daro vaisingą. Pranašas Ezechielis mus tikina, jog būtent jis, mūsų vienatinis Viešpats, vienatinis Dievas, paims mus į savo „ranką“.

Antroje Biblijos skaitinio dalyje giliau apmąstoma įvairių giminių vienybės vienoje karalystėje reikšmė ir sąlygos. Išsibarstę tarp pagonių, izraeliečiai pažino klaidingus kultus, perėmė netinkamas gyvenimo sampratas, dieviškajam įstatymui svetimus papročius. Dabar Viešpats pareiškia, jog jų nebeterš pagoniškų tautų stabai ir jų bjaurumai bei visi kiti nusikaltimai (plg. Ez 37, 23). Jis pabrėžia poreikį išlaisvinti juos iš nuodėmės ir nuvalyti: „Išgelbėsiu juos iš visų atsimitimo darbų ir nuvalysiu juos“, – sako jis. „Tuomet jie bus mano tauta ir aš būsiu jų Dievas“ (ten pat). Viduje atnaujinti, jie „gyvens pagal mano įsakus ir vykdys mano įstatus“. Pranašo tekstas užbaigiamas galutinio ir visiško išganyimo pažadu: „Sudarysiu su jais taikos sandorą, <...> pastatysiu tarp jų sau šventovę“ (Ez 37, 26).

Ezechielio vizija itin iškalbinga visam ekumeniniam sąjūdžiui, nes čia aikštėn iškeliamą neišvengiama autentiško vidinio atnaujinimo visose Dievo tautos dalyse – atnaujinimo, kurį įvykdyti gali tik Viešpats, – būtinybė. Mes taip pat turime būti atviri tam atnaujinimui, nes, gyvendami išsibarstę tarp pasaulio tautų, irgi išmokome Dievo žodžiui tolimų papročių: „Kiekvieno Bažnyčios atsinaujinimo esmė, – rašoma Vatikano II Susirinkimo dekrete dėl ekumenizmo, – sudaro išaugusi ištikimybė jos pašaukimui. Ši ištikimybė neabejotinai yra vienybės siekimo pagrindas“ (*Unitatis redintegratio*, 6), t. y. didesnė ištikimybė iš Dievo gautam pašaukimui. Dekrete taip pat pabrėžiamas vidinis

širdies atsivertimo matmuo. „Nėra tikro ekumenizmo be vidinio atsivertimo. Juk vienybės troškimai kyla ir bręsta iš dvasios atsinaujinimo, savęs išsižadėjimo ir dosnios meilės“ (*Unitatis redintegratio*, 7). Taip Maldos už krikščionių vienybę savaitė tampa mums visiems paskata nuoširdžiai atsiversti ir vis klusniau klausytis Dievo žodžio, daryti savo tikėjimą vis gilesnį.

Ši savaitė taip pat yra tinkama proga padėkoti Viešpačiui už tai, kad jau ženkliai leido mums, susiskaldžiusiems krikščionims, Bažnyčioms ir bažnytinėms bendruomenėms, tarp savęs suartėti. Ši dvasia gaivino Katalikų Bažnyčią, kuri praėjusiais metais, kupina įsitikinimo ir vilties, plėtojo broliškus ir pagarbius santykius su visomis Rytų ir Vakarų Bažnyčiomis bei bažnytinėmis bendruomenėmis. Įvairiomis aplinkybėmis, kartais palankesnėmis, kartais sunkesnėmis, ji visada stengėsi atkurti visišką vienybę. Santykiai tarp Bažnyčių ir teologiniai dialogai toliau teikė drąsinančių dvasinio suartėjimo ženklų. Aš pats turėjau džiaugsmo čia, Vatikane, ir per savo apaštališkąsias keliones sutikti krikščionių iš viso pasaulio. Su dideliu džiaugsmu tris kartus priėmiau Jo Šventenybę ekumeninį patriarchą Baltramiejų I, ir – nepaprastas įvykis! – per neseniai vykusią Vyskupų sinodo asamblėją galėjome išgirsti jo broliškos bažnytinės šilumos ir tvirto pasitikėjimo ateitimi kupinus žodžius. Malonu buvo priimti du Armėnijos apaštališkosios Bažnyčios *catholicoi* – Jo Šventenybę Karekiną I iš Etchmiadzino ir Jo Šventenybę Aramą I iš Antelijos. Galiausiai kartu su Maskvos patriarchatu pasidalijau skausmu dėl mylimo brolio Kristuje, Jo Šventenybės patriarcho Aleksijaus II išėjimo į anapus ir toliau lieku maldos bendrystėje su mūsų broliais, besirengiančiais išrinkti naują šios garbingos ir didžios ortodoksų Bažnyčios patriarchą. Lygiai taip pat turėjau galimybę susitikti su Vakarų įvairių krikščioniškųjų bendrijų atstovais, su tomis bendrijomis tebetęsiamas dialogas dėl svarbaus liudijimo, kurį krikščionys šiandien turi sutartinai rodyti vis labiau susiskaldžiusiam ir su vis daugiau kultūrinių,

socialinių, ekonominių ir etinių iššūkių susiduriančiam pasauliui. Kartu džiugiai padėkokime Viešpačiui už tai, kad jis leido įvykti šiems ir tokiai daugybei kitų susitikimų, dialogų ir broliškų gestų.

Brangūs broliai ir seserys, pasinaudokime Maldos už krikščionių vienybę savaitės teikiama proga ir prašykime Viešpaties, kad ekumeninis dialogas ir įsipareigojimas nenutrūktų ir, jei įmanoma, dar labiau sustiprėtų. Pauliaus metų, kuriais minimas šv. Pauliaus gimimo dutūkstantųjų metų jubiliejus, kontekste negalime neatkreipti dėmesio į tai, ką šis apaštalas parašė mums dėl Bažnyčios vienybės. Kiekvieną trečiadienį apmąstau jo laiškus ir vertingą mokymą. Čia tiesiog pakartosiu, ką jis parašė Efezo bendruomenei: „Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas“ (*Ef 4, 4–5*). Persiimkime šiuo šv. Pauliaus troškimu – apaštalo, visą savo gyvenimą paskyrusio vienam Viešpačiui ir jo mistinio Kūno, Bažnyčios, vienybei ir savo kankinyste iškiliausiu būdu paliudijusio ištikimybės ir meilę Kristui.

Sekdama jo pavyzdžiu ir dėdama viltis į jo užtarimą, kiekviena bendruomenė teauga ryžtu siekti vienybės įvairiomis dvasinėmis bei pastoracinėmis iniciatyvomis ir bendros maldos susirinkimais, kurie šią savaitę vis gausesni bei intensyvesni ir leidžia mums jau dabar tam tikru būdu iš anksto paragauti visiškos vienybės džiaugsmo. Melskime, kad tarp Bažnyčių ir bažnytinių bendruomenių nenutrūktų teologinis dialogas, būtinas nesutarimams išspręsti, ir meilės dialogas, darantis poveikį teologiniam ir padedantis kartu gyventi bendrai liudijant. Savo širdyse gyvai trokštame, kad kuo greičiau ateitų visiškos bendrystės diena, kai visi mūsų vieno Viešpaties mokiniai galiausiai kartu švęs Eucharistiją, dieviškąją auką už pasaulio gyvybę ir išganymą. Šaukiamės Marijos motiniško užtarimo, idant ji visiems krikščionims padėtų dėmesingiau įsiklausyti į Dievo žodį ir intensyviau melsti vienybės.

Nauji leidiniai

Henri Nouwen. Atjauta. – Vilnius: „Krantų“ redakcija, 2008. – 48 p.

„Klausydamiesi mes dalyvaujame, įsipareigojame, mąstome. Turime klausytis visu kuo: ausimis, akimis, rankomis. Kitas turi žinoti, kad esame čia tikrai dėl jo. Būti kartu su žmogumi, paimti jo ranką – tai leisti suvokti, kad norime jausti jį esant kartu, kad klausomės jo pasakojimo ne tik norėdami jį suprasti – jo gyvenimo istorija taps mūsų gyvenimo dalimi. Šitaip klausydamiesi ne kalbėsime apie save, ne dėstysime savo problemas. Ne, klausysimės savo vidumi, širdimi, esybe, klausysimės taip, kad kitas iš tiesų pajautų, jog esame žmonės, esame kartu su juo. Taip elgdamiesi atskleidžiamė didelę Dievo atjautą. Visų tarnysčių pagrindą sudaro tikėjimas, kad verta būti kartu, ir tada išgyjama“, – rašo H. Nouwenas.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Sausio 23 d. Kaune įvyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta SJ, J. Kauneckas, R. Norvila, J. Matulaitis, J. Ivanauskas, J. Tunaitis, J. Preikšas.

Posėdyje dalyvavęs apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas pasveikino jo dalyvius. Užbaigdamas diplomatinę misiją Baltijos šalyse apaštališkasis nuncijus padėkojo vyskupams už gražų ir turiningą bendradarbiavimą, išreiškė dėkingumą kunigams, vienuoliams ir vienuolėms, seminarijų auklėtiniams ir visiems tikintiesiems. Arkiv. P. S. Zurbriggenas savo tarnystę tęs Austrijoje.

Lietuvos ganytojai aptarė įmokų „Sodrai“ ir Ligonių kasoms už bažnytinių institucijų darbuotojus klausimą. Keičiantis įstatymams siekiama užtikrinti, kad visi Bažnyčioje dirbantys asmenys būtų tinkamai apdrausti. Nuspręsta peržiūrėti vidinius išteklius ir ieškoti galimybių kompensuoti išaugusias socialinio draudimo įmokas deramu atlygio padidiniu, kad darbuotojai nepajustų rimtesnių finansinių sunkumų. Apžvelgtos Lietuvos katalikiškųjų centrų 2008 m. veiklos ataskaitos. Plačiau diskutuota dėl bažnytinių centrų ir kitų Bažnyčios gyvenimo sričių finansavimo ateityje.

Vysk. J. Ivanauskas pristatė Kauno arkivyskupijos parengtą ir jau įgyvendinamą sielovadinį projektą jubiliejiniams Evangelinės žinios tūkstantmečiui Lietuvai metams paminėti. Posėdžio dalyviai pasidalijo mintimis apie įvairius vyskupijose numatomus jubiliejinių metų renginius. Vyskupai plačiau supažindinti su vienu iš jų – gegužės 1–3 d. vyksiančiu Taizė jaunimo susitikimu „Pasitikėjimo piligrimystė Vilniuje“, kuriame tikimasi sulaukti 5–6 tūkstančių jaunuolių iš Lietuvos ir kitų Europos šalių.

Katalikiškojo auklėjimo kongregacijai patvirtinus naujus Popiežiškosios šv. Kazimiero kolegijos statutus, Lietuvos vyskupai ketverių metų kadencijai patvirtino Kolegijos Priežiūros komisiją, kurią sudaro kard. A. J. Bačkis, šiuo metu Vatikane dirbantis buvęs nunciatūros Lietuvoje patarėjas mons. Petaras Rapičius ir mons. Gintaras Grušas.

Liturginės komisijos pirmininkas vysk. J. Boruta SJ pristatė išverstą ir parengtą spaudai Vatikano II Susirinkimo nutarimu reformuotą ir popiežiaus Pauliaus VI įsakymu išleistą Romos apeigyną „Suaugusiųjų įkrikščioninimo apeigos“. Vyskupams pritarus, vertimas bus siunčiamas Šv. Sostui aprobuoti.

2012 m. Dubline vyks tarptautinis Eucharistinis kongresas. Ganytojai tarėsi, kaip Lietuvoje organizuoti aktyvų pasirengimą šiam svarbiam įvykiui, bei paskyrė kun. Žydrūną Kulpį nacionaliniu koordinatoriumi, kuris ketverius ateinančius metus rūpinsis, kad rengimasis kongresui būtų atsakingas ir prasmingas.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas kovo 17 d. Vilniuje. -lvks-

Maldos už krikščių vienybę savaitė

Vilniuje

Sausio 25 d. Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčioje surengtos ekumeninės pamaldos. Šiomis apeigomis užbaigta Maldos už visų pasaulio krikščionių vienybę savaitė. Pamaldoms vadovavo

Paminėta sausio 13-oji

Vilniuje

Šventiniai renginiai prasidėjo sausio 10 d., šeštadienį, surengiant tradicinį tarptautinį pagarbos bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu“ nuo Antakalnio kapinių, kur palaidoti sausio 13-ąją žuvusieji, iki televizijos bokšto. Sausio 12 d. Seimo rūmuose atidaryta fotografijų paroda „Mes buvome ten“. Tą patį vakarą prie televizijos bokšto, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos, Nepriklausomybės aikštėje prie Seimo rūmų buvo uždegti atminimo laužai; vyko koncertai Vilniaus bažnyčiose. Sausio 13 dieną 11 val. surengtas iškilmingas LR Seimo posėdis Laisvės gynėjų diena paminėti, jame žodį taip pat tarė Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas. 13.30 val. Antakalnio kapinėse vyko aukų pagerbimas, vėliau LR Seimo vadovybė susitiko su nukentėjusiais Sausio 13-ąją ir žuvusiųjų giminėmis.

Pavakare Vilniaus katedroje buvo aukojamos šv. Mišios, kurių metu melstasi už tėvynės laisvės gynėjus ir sausio 13-ąją žuvusius. Iškilingai liturgijai vadovavo vysk. Juozas Tunaitis, koncelebravo kunigai Gintaras Grušas ir Robertas Šalaševičius. Iškilmėse dalyvavo LR prezidentas Valdas Adamkus, premjeras Andrius Kubilius ir jų žmonos, kiti aukšti svečiai ir valstybės pareigūnai. Pamokslo metu vysk. Juozas Tunaitis pabrėžė, kad, aštuonioliktą kartą minint garbingą, bet skaudų mūsų tėvynės istorijos įvykį kelyje į laisvę, būtina nepasiduoti brangiai įgytos laisvės kvatuliui, tačiau doru darbu ir jaučiant atsakomybę Dievui tęsti ir įtvirtinti tai, ką aukodami save pelnė Sausio 13-osios ir kiti kovotojai už tėvynę. „Šiuo metu pasaulį palietė ekonominė krizė, – sakė ganytojas. – Matome pasekmes, vaisius gyvenimo būdo bei politikos, kai žmogus atsisako pripažinti egzistuojančią aukštesnę nei žmogaus moralinę jėgą. Jis atmeta dieviškojo plano, kuriuo žmogus yra pašauktas statydinti žmonijoje vieną šeimą, kurioje visi savo elgesį grįstų brolybės ir atsakomybės

principais, idėją. Gausiai matome žmonių, pasinešusių į besaikį egoizmą ir individualizmą, žmonių, garbinančių aukso veršį, jėgą, seksą, patį save; nepripažįstančių Dievo, bet pasitikinčių žvaigždėmis, horoskopais, burtais, reklama; nemylinčių kito žmogaus.“

Vyskupas Juozas Tunaitis dar kartą priminė šeimos svarbą visuomenėje ir pabrėžė, kad „Dievas per visą žmonijos istoriją nuolat kvietė žmogų pakeisti pasaulį. Jis kviečia ir mus, pati mūsų tėvynės ateitis kviečia ir ragina eiti doros, atsakomybės keliu. Mes visi – ir anų dienų dalyviai, jau kelionę įpusėję, ir ką tik šiandien užgimę, tą kelionę į Dievo karalystę pradėję, – nuolat artėjame prie mūsų laukiančių naujų ateičių. Dievo karalystėje sutiksime ir tuos, kuriuos palydėjome ir prisimename su liūdesiu ir skausmu. Galilėjos Kanoje vandenį pavertęs vynu Viešpats ir šiandien nori mūsų abejones bei netikėjimą pakeisti tikėjimu ir viltimi. Jis nori – ir tokia yra jo misija pasaulyje – mūsų vargingą, gyvenimo kryžkelėse pasimetusią ir skaudžių patirčių išvargintą sielą pripildyti gavios paguodos ir ramybės vyno.“

Kauno arkivyskupijoje

Sausio 13-ąją daug į Šiluvą atvykusių žmonių dalyvavo vidudienį Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje švęstose Mišiose. Liturgijos pradžioje jai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius atkreipė visų dėmesį, jog susirinkta ypatingą dieną, kai minima prieš 18 metų pasiekta žmogaus dvasios, atlaikiusios okupantų prievartą, pergalė. Ganytojas pakvietė dėkoti Viešpačiui už laisvės dovaną ir visą jos sąlygomis nugyventą laiką, taip pat maldoje prisiminti už laisvę atidavusius savo gyvybę. Šv. Mišias koncelebravo šeši Lietuvos vyskupai: Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, taip pat kiti dvasininkai. Giedojo Šiluvos parapijos jaunimas.

Romos Katalikų Bažnyčios Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Juozas Tunaitis. Apeigoose dalyvavo liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, „Tikėjimo žodžio“ pastorius Giedrius Saulytis, „Vynuogyno“ bendruomenės pastorius Juras Grincevičius, reformatų kunigas Raimondas Stankevičius, Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas ir kiti šių krikščioniškų bendruomenių dvasiniai vadovai.

Į pamaldas susirinkę krikščionys prašė Viešpaties atleidimo už susiskaldymą ir nevieningumą, už tai, kad nepajėgia būti susitaikymo pasiuntiniais pasaulyje. Vyskupas Juozas Tunaitis visus kvietė apmąstyti, kokį asmeninį ir bendruomeninį kelią pasirinkti, kad pasiektume visišką bendrystę su Kristumi. Skirtingų krikščioniškųjų konfesijų nariai skaitė skaitinius iš Šventojo Rašto, giedojo psalmes. Pamokslą pasakė liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis. Jis priminė, kad jau daugiau kaip šimtas metų krikščionys meldžia tarpusavio vienybės. Vienybė – tai paties Kristaus valia, išreikšta paskutinėmis jo gyvenimo valandomis, kad „visi būtų viena“. Ši vienybės savaitė – tarsi stabtelėjimas, kviečiantis pasvarstyti, ką padarėme gera ir bloga, ką nuveiksime toliau. Vienybė reikalinga, kad krikščionybės liudijimą priimtų pasaulis. Pagonys dėl to ir mylėjo pirmųjų amžių Bažnyčią, kad krikščionys rinkdavosi drauge, kartu darydavo gera kitiems ir taip patraukdavo prie Kristaus. Kol esame išsiskaidę, leidžiame pasauliui eiti į tamsą. Vienybės savaitė – nuolankumo metas, kad suprastume, jog žmonių galioms ne viskas įmanoma. Pasaulis pripildytas melo, sureikšmintą žmogaus galia, proto kultas neretai atveda į akligatvį. Žmonės didžiuojasi savo pasiekimais, turtais, tariamu tobulumu, o iš tiesų Dievui gali atnešti tik savo nuodėmes. Tamsiausioje pasaulio naktyje esame kviečiami žiūrėti ne tik į save, bet ir į Kristų, atėjusį visų išgelbėti, dėl žmonių numirusį ir prisikėlusį. Vienybės mums suteiks džiaugimasis Jėzumi, atnešusiu taiką ir teisybę.

Skirtingų bendruomenių atstovai krikščionių susirinkimui skelbė visuotinių maldų intencijas už vietines krikščionių bendruomenes, jų dvasinius vadovus ir autoritetus, ekumenines grupes, civilinę valdžią, susipriešinusias tautas, ypač už Šiaurės ir Pietų Korėją, prašė Dievo pagalbos, kad pripažintume krikšto vertę, jaustumė dėkingumą tiems, kurie perdavė tikėjimą, prisidėtume prie pastangų sušvelninti globalines ir ekologines katastrofas, laikytumės vienybės etikos srityje ir vieną dieną galėtume susirinkti prie Viešpaties stalo. Pamaldų dalyviai drauge meldėsi *Tėve mūsų* malda, vienas kitam linkėjo Kristaus atneštos ramybės. Visi sukalbėjo Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo Simbolį. Vyskupas Juozas Tunaitis meldė, kad sugrįžę į savo darbus ir kasdienybę liudytume meilę ir veikliai tarnautume kūriniui. Ganytojas linkėjo visada laikytis Dievo, pažįstančio mūsų džiaugsmą, skausmą ir atgailą, išlikti drausimams, ištikimiams ir gyventi tvirtai laikantis krikščioniškojo tikėjimo. Pamaldų pabaigoje visus susirinkusius palaimino katalikų vyskupas Juozas Tunaitis ir liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis. Šlovinimo giesmes giedojo Evangelikų liuteronų bendruomenės choras ir liaudiškų giesmių choras „Kankleliai“, nuolat giedantis Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčioje. Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčios rektorius kun. Stasys Kazėnas SJ įvairių krikščioniškųjų bendruomenių narius pakvietė aktyviai prisidėti rengiant gegužės 1–3 d. Vilniuje vyksiantį Europos jaunimo susitikimą. Po bendrų maldų apeigoose dalyvavę įvairių krikščioniškųjų konfesijų tikintieji šventė agapė.

-ksb-

Kaune

Įpusėjus Maldos už krikščionių vienybę savaitei, sausio 22 d. popietę, ekumeninės pamaldos buvo surengtos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto

Didžiojo) bažnyčioje. Melstis už krikščionių vienybę procesija su kryžiumi prie altoriaus atėjo Katalikų Bažnyčios dvasininkai – Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Kauno I dekanato dekanas, Kristaus Prisikėlimo bažnyčios klebonas mons. Vytautas Grigaravičius, Vytauto Didžiojo bažnyčios rektorius kun. Kęstutis Rugevičius, Lietuvos jungtinės metodistų Bažnyčios kunigas Giedrius Jablonskis ir Bažnyčios vadovas superintendentas Johnas Campbellis, stačiatikių Bažnyčios kunigas tėvas Nikolajus, krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ pastorius Gabrielius Lukošius. Kartu su vadovais pamaldose dalyvavo šių ir kitų bendruomenių nariai. Giedojo stačiatikių bendruomenės atstovai, taip pat Vytauto Didžiojo bažnyčios vargonininkė ses. Virginija Juciūnaitė FDCJ.

Pamaldoms vadovavęs vysk. J. Ivanauskas, tardamas išvalgos žodį, nuoširdžiai pasveikino visus, atsiliepusius į prasmingą tradiciją kasmet drauge susirinkti ir bendra malda prašyti gerąjį Dievą vienybės, kurios troško pats Viešpats Jėzus, kurią dovanoja Šventoji Dvasia, į kurią jungia ir veda Šventasis Raštas. „Kai žvelgiame į Kristų ir jo Evangeliją, tik tada su meile galime žvelgti ir vieni į kitus. Ačiū, kad atsiliepėte. Viešpaties malonė telydi Jūsų Bažnyčias“, – linkėjo vyskupas kviesdamas melstis, kad kiekviena Bažnyčia augtų tikėjimu ir malonėmis.

Ekumeninių pamaldų dalyviai, pakviesti malda apglėbti vieni kitus, taip pat nedalyvaujančias krikščionių bendruomenes, visus krikščionis pasaulyje, aktyviai dalyvavo liturgijoje: atgailos maldoje sutartinai atliepais prašė atleidimo už kaltę, kad nėra viena Kristuje, skaitė skaitinius, meldėsi vieni už kitus užtarimo malda, linkėjo vieni kitiems vienybės ir taikos. Simbolinis vienybės gestas buvo visiems pamaldų dalyviams išdalytos medinės lazdelės (plg. Ezechielio 37, 17: „Suglask vieną su kitu, kad juodu būtų sujungti tavo rankoje“). Lazdelės, suglautos brolių ir sesių krikščionių rankose per šias pamaldas, išreiškė trokštamą susitaikymą pasitikint Dievo, kuriame jau yra suvienyti, veikimu. O kiekvieno dalyvio rankose uždegtos žvakės atspindėjo Dievo žodžio šviesą ir jo nuostabią galią sujungti į bendrystę.

Pamokslą pasakęs kun. K. Rugevičius pabrėžė kiekvienos Bažnyčios ir kiekvieno krikščionio pašaukimą būti Kristaus paveikslu pasaulyje. Tai šiandien, kaip ir visais laikais, nelengva: „Tam reikia supratimo, kur esame išisakniję.“ Per pamokslą nuskambėjo kvietimas iš vienybės su Kristumi kildinti savo darbus: stiprinti, guosti, parodyti, kad esame krikščionys visiems, kuriuos sutinkame gyvenimo kelyje. „Visų krikščionių Bažnyčių siekis – įgyvendinti Kristaus meilės, solidarumo, gailestingumo, tiesos etiką, kuri turi konkrečiai reikštis gyvenime“, – sakė katalikų dvasininkas. Sykiu buvo pabrėžta ir asmeninė krikščionio vienybė su Kristumi, galinti ugdyti ir skleisti vienybę visoje krikščionių bendruomenėje. Pamokslo pabaigoje linkėta Kristaus vienijamiems atsigręžti vieniems į kitus, palaikyti ryšius, bendradarbiauti ieškant visų galimų sąlyčio taškų. Pamaldų pabaigoje dalyvavę dvasininkai bendrai palaimino jų dalyvius.

Vysk. J. Ivanauskas nuoširdžiai padėjo visoms dalyvavusioms bendruomenėms, ypač pasveikino brolius stačiatikius, neseniai šventusius Viešpaties Gimimą ir besirengiančius rinkti naująjį patriarchą, pabaigoje darsyk atkreipė dėmesį į Evangelijos skelbėjus, kurie vykdė Kristaus priesaką padaryti jo mokiniais visų tautų žmones: tautų apaštalą šv. Paulių, kitus apaštalus ir misionierius, taip pat šv. Brunoną. Visos krikščioniškosios Bažnyčios ir bendruomenės paakintos įprasminti Lietuvos, kurioje gyvena ir dirba, vardo tūkstantmečio paminėjimą kaip Evangelijos žinios jubiliejų mūsų krašte. Šia jubiliejinių metų

Arkiv. S. Tamkevičius per pamokslą pabrėžė pasitikėjimo Viešpačiu svarbą, ypač akivaizdžiai matomą, kai atskiri žmonės ar tautos išgyvena sunkmečius. Ganytojas priminė, su kokia galinga ir vieninga rožinio malda buvo pasitinkami sovietų tankai sausio 13-ąją Vilniuje, kaip viltingai maldoje Viešpačiui ir Švč. M. Marijai buvo patikima ateitis. „Tada, – sakė ganytojas, – nugalėjo ne fizinė brutali jėga, bet maldos suvienyta žmonių dvasia.“ Jis ragino ir dabarties sunkumų akivaizdoje ieškoti dvasinės atramos maldoje, pasitikėjime Dievu. Kita vertus, tai nereikia neveiklumo ar pilietinio abejingumo. Išgyvenant sunkumus, anot ganytojo, svarbiausia lieka teisingumas ir solidarumas su vargstantčiais. „Dėkodami Dievui už laisvę, pasiryškime visuomet būti tiesos, teisingumo ir žmoniškumo pusėje. Šiluvos Dievo Motinos globai patikėkime savo ir Lietuvos ateitį“, – užbaigdamas sakė arkivyskupas. Prieš palaiminimą arkiv. S. Tamkevičius padėjo piligrimams, nepabūgusiems žvabarių žiemos dieną atvykti į Šiluvą ir padėkoti Viešpačiui, kuris „laisvės kelyje gali saugiai išvesti per dabarties negandas“.

Laisvės gynėjų diena Kaune buvo paminėta ir šv. Mišiomis Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje. Joms vadovavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Vakare šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje Sausio 13-osios aukų atminimui Kauno valstybinis choras atliko Česlovo Sasnausko „Requiem“.

Panevėžyje

Sausio 13 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje ir Švč. Trejybės bažnyčioje buvo meldžiamasi už tėvynę Lietuvą ir jos laisvės gynėjus. Švč. Trejybės bažnyčioje vakaro šv. Mišiomis vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Drauge meldėsi keturi kunigai – šios bažnyčios rektorius Eugenijus Styra, dr. Robertas Pukenis, Algirdas Dauknys ir Saulius Kosmauskas. Per pamokslą vyskupas priminė tądien skaitytą Evangeliją, kai Jėzus išgydo žmogų, išvayrdamas iš jo demoną. Ganytojas

išvedė paralelę su Lietuvos istorija: „Argi lietuviai neturėjo lieti kraujo, kad okupantai kaip šėtonas iš Lietuvos iš-eitų? Lietuviai okupantams sakė: „Iš-eik, nutilk, palik mus ramybėje.“ Vyskupas peržvelgė Lietuvos istoriją, kuri mena vokiečių ordinų, švedų, rusų puldinėjimus, lietuvių kalbos naikinimą, uždarusius vienuolynus, tremiamus kunigus ir pasauliečius. Tačiau ir klupdoma Lietuva nenustojo kovoti už laisvę. Neišdrįso okupantas ir 1991 metų sausio 13-ąją visų tankais sutraiškyti. Vyskupas išreiškė tikėjimą, kad jei tankai važiuotų šiandien, žmonės vėl išeitų į gatves. Jis taip pat džiaugėsi, kad į šv. Mišias gausiai susirinko tikinčiųjų. Įvairios organizacijos atėjo su savo vėliavomis. Baigdamas ganytojas sakė: „Mūsų šandienai sunkumai nėra tokie dideli kaip tų, kurie stovėjo prieš tankus, caro žandarus ar važiavo į Sibirą. Melskime Dievą, kad Lietuva amžiais būtų tokia tvirta, kokie tvirti buvo jos gynėjai.“

Po Mišių rinktasi prie liepsnojančio laužo, dalytasi kareiviška arbata, skambėjo lietuviams brangios patriotinės dainos. Žodį tarė Panevėžio meras Povilas Vadopolas, 1991 metais Panevėžio mere buvusi Gema Umbrasienė, kunigas dr. Robertas Pukenis. Programą vedė aktorius Valerijus Jevsejevas. Žmonės ilgai būriavosi kartu dainuodami, žvelgdami į laužo liepsną ir kylančias žiežirbas, prisimindami lemtingąją sausio 13-osios naktį: dabar, kaip ir tada, buvo juntama vienybė ir jėga.

-sm, kasp, lk-

Renovabis konferencija Miunchene

Sausio 12–14 d. Miunchene, Fürsteneriedo rekolekcijų namuose, įvyko Vokietijos katalikų solidarumo akcijos su Vidurio ir Rytų Europos žmonėmis *Renovabis* konferencija, pavadinta „Tu (Dieve) atnaujini žemės veidą“. Konferencijoje, kuri buvo surengta ir kaip 1993 m. Vokietijos katalikų vyskupu įkurtos akcijos *Renovabis* 15 metų sukakties paminėjimas, stengtasi apžvelgti ir įvertinti nueitą krikščioniško solidarumo bei partnerystės kelią, įvykusius

proga vysk. J. Ivanauskas pakvietė visus liepos 26 d. atvykti į ekumeninį renginį Kryžių kalne, drauge išreikšdamas viltį, kad jubiliejus suartins, o Šventoji Dvasia – sustiprins ir apšvies, kad Kristaus Evangelija jos nepažįstantiems būtų skleidžiama su šv. Pauliaus uolumu ir drąsa.

Sausio 24 d. vakare ekumeninės pamaldos vyko ir Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) bažnyčioje. Joms vadovavo šios bažnyčios klebonas kun. Virginijus Veprauskas. Drauge su juo didžiojo altoriaus papėdėje meldėsi procesija su kryžiumi čia atėję Lietuvos jungtinės metodistų bažnyčios kunigas Giedrius Jablonskis ir jos vadovas superintendentas Johnas Campbellis, baptistų bendruomenės pamokslininkas Romanas ir šios bendruomenės atstovė Jolita.

Pamaldose dalyvavę katalikų, metodistų ir baptistų bendruomenių nariai giedojo, skelbė atgailos maldavimus, užtarimo malda prašė Viešpaties palaikyti ir stiprinti visas bendruomenes, jų vadovus, atvesti vieną dieną visus prie vieno stalo. Visi drauge sukalbėjo *Tėve mūsų* malda, Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo išpažinimą, linkėjo vienas kitam ramybės ir taikos. Prie kryžiaus, taip, kad jis pailgėtų, buvo pritvirtintos tikinčiųjų atneštos krikščionių susiskaldymą simbolizuojančios lazdos. Per tai visų pamaldose dalyvavusių akyse šiuo simboliu veiksmu išreikštas Dievo susitaikymas su žmonija per kryžių. Vėliau, giedant giesmę, dalyvaujančių bendruomenių atstovai pasiėmė į rankas šias lazdas kaip juos suvienijančios bendrystės ženklą.

Per pamokslą J. Campbellis sakė, kad žmonėms visada sunku patikėti pažadais, kad Dievo pažadais patikėti reikia tikėjimo. „Šiandien esame čia kaip broliai ir seserys krikščionys – ne dėl to, kad esame tokie patys, bet kad esame viena Kristuje“, – sakė J. Campbellis. Kita vertus, pasak metodistų kunigo, už bažnyčių sienų daugybė žmonių, kurie visai neturi tikėjimo, todėl dar labiau aišku, kad „nesame priešai, o mūsų visų tikslas – skelbti jiems Evangeliją“.

-kasp-

Šiaulių vyskupijoje

Maldos už krikščionių vienybę savaitė Šiaulių vyskupijoje buvo gausi ekumeninių susitikimų. Pirmosios ekumeninės pamaldos vyko sausio 18 d. evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų bažnyčioje. Jas bendra malda pradėjo evangelikų liuteronų kunigas Romas Pūkys. Įvairių konfesijų atstovai iš eilės skaitė bei nagrinėjo pasirinktą Šventojo Rašto eilutę, po to – konfesijos atstovų vedama giesmė ir trumpa malda. Pirmoji kalbėjusi „Tiesos žodžio“ pastorė Andželika Krištaponienė sakė, jog Šventosios Dvasios pagalbos reikia ne tik vienijant Bažnyčią, bet ir skelbiant Dievo žodį. Šiandien Šventosios Dvasios pagalba reikalinga įveikiant prietaringumą, socialinę atskirtį, kultūrų skirtingumą. Laisvųjų krikščionių bažnyčios dvasininkas Christophas Haegele, remdamasis Mato evangelija, aiškino, jog evangelizuoti reikia ne tada, kai turi laiko ar finansų, bet visada. Tai yra būtinybė, nes esame siunčiami iki pasaulio pakraščių. Galime eiti ir skelbti Evangeliją, nes Kristus su mumis iki pasaulio pabaigos. Evangelikų liuteronų kunigas Romas Pūkys citavo Luko evangeliją. Anot jo, Viešpats iš tiesų veikia ekumeniniame judėjime, tai rodo įvairios krikščionių Bažnyčių sutartys, deklaracijos, ekumeninės pamaldos, diskusijos. Jungtinės metodistų bažnyčios pastorė Gražina Bielousova teigė, jog visa, kas daroma Jėzaus vardu, yra iš Dievo. „Mano malda, – sakė pastorė, – kad mes atrastume laisvę atpažinti vieni kitus kaip Kristaus mokinius.“ Šv. Jurgio parapijos katalikų kunigas Tomas Janavičius, skaitęs Mato evangeliją, kalbėjo apie būtinybę kitame matyti savo brolių ir sesę Kristuje. Ekumeninės pamaldos baigėsi agape.

Sausio 23 d. vėl visi susirinko drauge. Giedota Vakarinė benediktinų vienuolyne, įsikūrusiame Palendriuose, Kelmės rajone. Susirinkę tikintieji išreiškė norą, kad ekumeniniai susitikimai būtų dažnesni. Galvota apie tai, jog Palendrių vienuolynas galėtų tapti ekumeniniu centru.

Sausio 25 d. iškilmingos ekumeninės pamaldos vyko Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčioje. Pamaldas pradėjo parapijos klebonas kun. Egidijus Venckus, teigdamas, kad kryžiaus patirtis kviečia žmones į bendrystę. Visi konfesijų vadovai įsitraukė į Žodžio liturgiją. Pamokslą sakė Jungtinės metodistų bažnyčios pastorius Kingsley Holdenas. Jis lygino įvairių konfesijų tikinčiuosius su Kristaus mokiniais. Mokiniais būti vienybėje yra ne pasirinkimo teisė, o būtinybė. „Visi kartu esame Bažnyčia – Kristaus kūnas, – sakė pastorius. – Tai reiškia, kad turime mylėti vieni kitus, mokytis vieni iš kitų, suprasti, kad nė vienas narys nėra svarbesnis už kitą. Kūno – Bažnyčios galva yra Kristus.“ Pastorius aiškino, jog turime atstovauti savo konfesijai, tačiau paklusti Kristaus valiai. Malda už vienybę, padėkos giesmė, ramybės palinkėjimas suartino visus įvairių konfesijų tikinčiuosius, dauguma jų giedojo drauge su Šv. Jurgio parapijos jaunimo chorą bei kameriniu chorą „Bičiuliai“.

-irat-

Ekumeninė konferencija Šv. Pauliaus metams paminėti

Sausio 24 d. Vilniuje, Šv. Pranciškaus Asyžiečio (bernardinų) bažnyčioje įvyko ekumeninė konferencija Šv. Pauliaus metams paminėti. Susirinkusiuosius pasveikino šios bažnyčios klebonas kun. Arūnas Peškaitis OFM. Jis pabrėžė, kad apaštalas Paulius vienija įvairias krikščioniškas konfesijas. Įvairių bendruomenių atstovų pasakojimai apie garsų tautų apaštalą dar labiau padėsia priimti krikščionybės žinią.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis dėl pablogėjusios sveikatos šiame renginyje dalyvauti negalėjo, tačiau konferencijos dalyviams parengė sveikinimą, kurį perskaitė Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas. Kardinolas savo sveikinime dėsiuosi, kad šiais jubiliejiniais apaštalo Pauliaus metais per Maldos už krikščionių vienybę savaitę surengta konferencija apie šį krikščionybės skelbėją. Drauge su Vakarų Bažnyčia jubiliejinis Pauliaus metus mini ir Konstantinopolio patriarchatas. Paulius – didis misionierius ir vienytojas. Krikščionims labai reikia vidinės vienybės materialinių vertybių akivaizdoje. Kardinolas savo laiške kvietė priešiško pasaulio apsuptyje klausti savęs, ar visada einame Dievo žodžio vedami. Jis linkėjo, kad bendra malda, Pauliaus laiškų studijos padėtų visiems krikščionims išgyventi vienybę, atsinaujinti ir vykdyti Dievo dovanotą misiją.

Konferencijos dalyvius savo apsilankymu taip pat pagerbė Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Juozas Tunaitis. Į susirinkusiuosius vyskupas kreipėsi žodžiais, kuriais apaštalas Paulius pradėdavo savo laiškus: „Malonė ir ramybė jums nuo Viešpaties Jėzaus Kristaus.“ Vyskupas sakė, kad skilimai žeidžia širdis, bet krikščionis suburia vienas tikėjimas, noras siekti vienybės ir darbuotis jos labui. Vienas iš būdų – bendra malda.

Pirmąjį pranešimą „Fariziejiškasis Paulius“ skaitė Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios konsistorijos narys, Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Teologijos katedros dėstytojas, teologijos magistras kun. Remigijus Šemeklis. Prelegentas apžvelgė žymiausias Pauliaus gyvenamuosius laikotarpius

pokyčius, taip pat numatyti ateities bendradarbiavimo gaires, kad Vakarų ir Rytų Europos katalikai, dalydamiesi turimais ištekliais, tikėjimo patirtimi, įvairiopomis dvasinėmis dovanomis, galėtų kuo veiksmingiau tarnauti savo visuomenių atgimimui, ypač rūpinantis vargstančiais. Susitikime dalyvavo apie 50 *Renovabis* bendradarbių ir *Caritas* bei katalikiškų socialinės veiklos, švietimo, sielovados, akademinė institucijų vadovų iš Čekijos, Bosnijos, Gruzijos, Lenkijos, Lietuvos, Makedonijos, Rumunijos, Rusijos (Krasnojarsko), Serbijos, Slovakijos, Ukrainos, Vengrijos. *Renovabis* vadovas kun. Dietgeris Demuthas pradėdamas konferenciją teigė, kad vokiečiai katalikai savo teikiama pagalba visuomet siekė ne „vienos krypties gatvės“ – ne davėjų ir gavėjų santykio, o dialogo ir tikros partnerystės su remiamų šalių krikščionių bendruomenėmis. Kun. D. Demutho teigimu, Vokietijos tikintieji, per praėjusius 15 metų finansiškai rėmė Bažnyčios atsikūrimą Europos rytuose, jaučiasi irgi daug gavę – praturtinti Rytų europiečių pamaldumo, ištikimybės Kristui pakeičiant persekiojimus, pasitikėjimo globančia Dievo meile patirčių.

Konferencijos dalyviai bendrai šventė Eucharistiją, dalijosi šalių dalyvių specifine problematika ir bendrais rūpesčiais. Kaip impulsai tolimesnėms diskusijoms išklaustytos dviejų pagrindinių pranešėjų paskaitos apie Bažnyčios socialinio mokymo reikšmę bei galimybes Vidurio ir Rytų Europoje – kun. dr. Peterio Klasvogto, socialinio instituto *Kommende* vadovo iš Dortmund, ir kun. dr. Mariano Subocziaus, Lenkijos *Caritas* direktoriaus.

Lietuvos katalikų gyvenimo aktualijas ir poreikius, Bažnyčios karitatyvinės veiklos pastangas konferencijoje pristatė Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas. Apie Lietuvos istoriją nuo 1009 m. iki šių dienų, dabarties socialinius iššūkius bei katalikiškojo *Caritas* vykdomus pagalbos projektus kaip atsaką į juos bylojo ir informatyvus stendas.

Konferencijos darbo grupėse buvo aktyviai svarstomos pagalbos teikėjams ir remiamoms organizacijoms tokios svarbios temos kaip visuomeninių pokyčių (Rytų Europoje) sąsajos su religiniu bažnytiniu matmeniu, krikščioniškos antropologijos ir socialinio mokymo principai, bendrų Europos krikščioniškų šaknų savimonė, teikiama paramos derinimas su vietos Bažnyčiomis, ekumenizmas, religijos-tautos-tarpreliginio bendravimo santykis, Rytų Bažnyčių tradicija ir dvasingumas, katalikų/krikščionių problematika diasporoje ir kt. Apskritai buvo dėkingai įvertinta Vokietijos vyskupų ir tikinčiųjų nesavanaudiška parama ir pripažinta, kad, nepaisant milžiniškų pokyčių rytinėje Europos dalyje, pagalba stiprinant Bažnyčios veikimo bazines sąlygas dar tebėra labai reikalinga. *Renovabis* vadovai pažadėjo išanalizuoti ir apibendrinti išsakytas pastabas, įžvalgas bei siūlymus ir atitinkamai koreguoti paramos teikimo prioritetus.

Baigiantis konferencijai, Ukrainos (Rytų apeigų katalikų) *Caritas* direktorius Andrius Vaskovyczius ir Lietuvos *Caritas* vadovas aplankė gretimose Waldfriedhofo kapinėse palaidoto Ukrainos nacionalinio išsivadavimo lyderio Stepano Banderos (1909–1959) kapą, skaudžiai simbolizuojantį bendrą Rytų Europos tautų likimą bei atgimstančias nūdienos grėsmes. Ukrainiečių pasipriešinimo nacijų ir sovietų okupacijoms organizatorių S. Banderą, kurio gimimo 100-metį ir mirties 60-metį Ukraina minės šiemet, Miunchene nužudė sovietų slaptųjų tarnybų agentas, vėliau pasidavęs Vakarų teisėsaugai ir teisme liudijęs prieš nusikaltimo užsakovę SSRS.

Renovabis palaiko ryšius su partneriais iš bažnytinių ir visuomeninių bendrijų 28 Vidurio, Rytų, Pietryčių Europos, Kaukazo ir Vidurinės Azijos šalyse ir skatina paramos mainus su tų šalių žmonėmis. Iki 2008 m. *Renovabis* kasmet daugiau kaip 30 mln. eurų paremdavo apie 15000 pastoracinių, socialinių-karitatyvinių, visuomeninių projektų minėtuose kraštuose. *Renovabis* taip pat skatina

veikusius religinius sąjūdžius bei aplinką. Apaštalas Paulius – tipiškas savo meto žydas, uoliai laikęsis fariziejų pažiūrų. Pasak prelegento, susidariusi kiek klaidinga nuostata laikyti bloga, netinkama visa, kas fariziejiška. Tuo tarpu fariziejai uoliai vykdė Įstatymą ir kruopščiai laikėsi moralinių normų, buvo atkaklūs, išsilavinę ir siekė išsaugoti tradicines vertybes. Šios apaštalo Pauliaus paveldėtos savybės buvo svarbios ir tuomet, kai jis pradėjo skelbti Kristų, liudyti nedalomą Bažnyčios svarbą ir kiekvieno nario reikšmingumą.

Antrąjį pranešimą „Fariziejus krizėje. Detalės iš apaštalo Pauliaus paveiklo“ skaitė Vilniaus pedagoginio universiteto Katalikų tikybės katedros vedėja, teologijos daktarė Ingrida Gudauskienė. Ji teigė, kad Paulius priklausė įtakingam, plačiam fariziejų, gerbiamų eruditų, žmonių, gebėjusių aiškinti Įstatymą, judėjimui, dariusiam esminę įtaką civilinio ir religinio gyvenimo reiškiniams. Fariziejus, verčiant iš hebrajų kalbos, reiškia atsiskyres. Tai žmogus, abejingas masių nuostatoms, kad taptų pamaldesnis, pažintų Įstatymą. Tačiau tai Pauliui nebuvo svarbiau už patirtą Dievo artumą. Krizė, kurią išgyveno Paulius, kreipė jį nuo antropomorfizmo į kristocentrizmą. Atsivertimo krizė padėjo Pauliui subręsti, dešimtmetį praleisti meldžiantis tarp krikščionių, eiti vidinio ieškojimo keliu. Tai Pauliui padėjo nuo fariziejiško teisumo prieiti prie vienintelio teisingo Jėzaus, už mus numirusio ir prisikėlusio ir visus žmones nuteisinusio.

Trečiąjį pranešimą „Apaštalas Paulius Rytų Bažnyčios liturginėje tradicijoje“ skaitė Vilniaus stačiatikių Šventosios Dvasios vienuolyno kunigas t. Vitalijus Karikovas. Pranešėjas pabrėžė Rytų Bažnyčioje taip svarbią pasninko praktiką, paveldėtą iš Vakarų Bažnyčių. Tai praktika, padedanti ruoštis didžiosioms religinėms šventėms, primenančioms reikšmingiausius Dievo darbus istorijoje ir žmonių gyvenime. Šventieji – ypatingi žmonės, per kuriuos Dievas padarė nuostabių darbų. Apaštalai Petras ir Paulius – vieni garsiausių krikščionybės šventųjų. Todėl jų kankinystės paminėjimų dienoms rengiamasi pasninkaujant ir meldžiantis. Šių šventųjų šventės pradedamos išvakarių maldomis, kreipiamomis į šventuosius. Pačios šventės dieną maldos kreipiamos į Viešpatį, kurį gyvenimu ir kankinyste pašlovino Petras ir Paulius. Pamaldų tekstais apibūdinamas visas Pauliaus gyvenimas ir jo raštai. Himnuose, sukurtuose VIII a., apie Paulių giedama kaip apie Žodžio sėjėją, Žinios skelbėją. Giedant himnus šventinama duona, aliejus, vanduo bei dalijama žmonėms – tai žemiški dalykai, kurių prireikia tik šioje kelionėje, tačiau per tai kartu žadinama viltis sulaukti dangiškųjų dalykų. Liturginių maldų, himnų ir giesmių tekstuose minima, kad šiandien apaštalo Pauliaus gyvenime išsipildė tai, ko jis mums visiems meldė, troško ir apibūdino savo raštuose.

Ketvirtąjį pranešimą apie Pauliaus malonės teologiją skaitęs „Tikėjimo žodžio“ pastorius, teologijos magistras Giedrius Saulytis svarstė, kad malonė neįtelpa į jokus apibrėžimus, nes tai neišsemiama Dievo dovana. Pranešėjas, remdamasis judaistine ir helenistine samprata, nagrinėjo Pauliaus raštuose aptinkamą žodžio *malonė* etimologiją. Šioje sąvokoje sutelpa daugybė nepelnytai žmogui teikiamų Viešpaties dovanų: džiaugsmas, linksmumas, geranoriškumas, gailėstingumas ir ištikimoji Dievo meilė. Pati didžiausia malonė – tai Jėzaus įvykis, jo klusnumas, per kurį atėjo išgelbėjimas visiems žmonėms. Malonė, skiriama visiems, prieinama tikėjimu Jėzumi Kristumi. Per šios malonės priėmimą į krikščionio gyvenimą ateina kitos Dievo dovanos, suteikiamos veltui kitų bendruomenės narių labui. Pauliui tokia malonės samprata buvo labai svarbi. Savo laiškuose apaštalas siekė ne tik perteikti, bet ir savo pavyzdžiu paliudyti gyvą Viešpaties užmojų žmonių gyvenime.

Tarp pranešimų buvo skaitomos ištraukos iš Šventojo Rašto apaštalo Pauliaus laišku. Per muzikinę meditaciją saksofonu ir kontrabosu grojo Petras Vyšniauskas ir Eugenijus Kanevičius. Pertraukoje Šv. Pranciškaus Asyžiečio (bernardinų) bažnyčios bendruomenės nariai susirinkusius vaišino arbata ir sausainiais, kvietė bendrauti.

-ksb-

Atsinaujinimo diena Kaune

Sausio 25-ąją Kaune, kaip įprasta, VDU Didžiojoje salėje surengta Atsinaujinimo diena. Tradiciškai triskart per metus vykstantis dvasinio atsinaujinimo renginys – jo tema šįkart buvo „Šeima: ar Dievas už vargą atlygina vaikais?“ – sutraukė gausų būrį iš įvairių Lietuvos kampelių atvykusių šeimų (daug jų dalyvavo drauge su savo vaikais), sužadėtinių, šeimų judėjimų atstovų, jaunuolių, jaunimo grupių vadovų, mokytojų ir kt. Atsinaujinimo dienos rengėjai – katalikų bendruomenė „Gyvieji akmenys“ ir Lietuvos šeimos centras – šįkart pasiūlė dvi konferencijas ir penkias darbo grupes, kuriose skatinta naujaip pažvelgti į tai, kas svarbiausia šeimos gyvenime – vaikus, tėvų santykį su jais, žmogaus lytiškumo problemas.

Po šlovinimo valandėlės pirmąją konferenciją „Tėvystė ir motinystė – dovana tėvams ir vaikams“ vedė kun. dr. Kęstutis Kėvalas. Prelegentas Senojo Testamento pavyzdžiais atskleidė akivaizdų Dievo palaiminimą šeimoms, teikiamą per vaikus; jais kaip didžiausia dovana apdovanojami ilgai negalintys susilaukti palikuonių. Naujajame Testamente Jėzus išplečia vaiko sampratą iki Dievo Tėvo vaikų sąvokos. Kuo vaikai ir tėvai yra vienas kitam dovana? – toks buvo esminis šio pranešimo klausimas. Pasak kun. K. Kėvalo, pažėrusio daugybę vaikų paprastumo, išvalgumo pavyzdžių, nepaprastai daug gali duoti ne tik tėvai vaikams, bet ir vaikai – tėvams. Per mažuosius tėvai mokosi kantrybės, evangelinio buvimo vaikais, mokosi išsaugoti vaiko žvilgsnį į pasaulį kaip į dovaną ir drauge kaip dovaną priimti savo atžalas. Pranešime pabrėžta, jog svarbiausia, ką tėvai turi perduoti vaikams, yra viltis. Evangelijos pavyzdžiais prelegentas pabrėžė Gerosios Naujienos galią perkeisti žmogų; jos perspektyvoje atsiranda naujas požiūris ir į šeimą, kurioje gali augti ir plėstis Dievo karalystė. Retoriškai klausdamas, kaip išlaikyti tokį požiūrį šeimoje, kun. K. Kėvalas patarė puoselėti joje meilės, tarpusavio bendrystės ritualus (vienas jų – Šventojo Rašto skaitymas). „Šeimoje jūs esate nuostabiausioje Dievo mokykloje, o jūsų mokytojai yra vaikai“, – sakė kun. K. Kėvalas. Ši konferencija baigta jo vadovaujama malda prašant Viešpaties apdovanoti tėvus visa atnaujinančiu žvilgsniu.

Antrojoje konferencijoje „Gyvybės stebuklas ir gimties galia“ dr. Birutė Obelenienė klausytojų dėmesį sutelkė į žmogaus lytiškumo, kaip galingos jame slypinčios jėgos prasmę. Pasak dr. B. Obelenienės, žmogus, būdamas nedaloma kūno ir sielos vienovė, sukurtas bendrystei ir tobuliausiai jos išraiškai – meilei. Prelegentė apgailestavo, kad toks Dievo planą atitinkantis paveikslas tikrovėje yra nepaprastai iškreipiamas. Jaunas žmogus neugdomas suprasti savo gimties galių kaip stiprios, kuriančios jėgos, kuri turi būti valdoma. „Mylėti galime tik todėl, kad turime gimties galią. Ją galima palyginti su ugnimi, kuri gali ir sudeginti, ir sušildyti, apšviesti“, – sakė dr. B. Obelenienė teigdama, jog nevaržomai „vartojamas“ lytiškumas neatitinka savo paskirties išreikšti besidalijančią, dovanojančią, o ne grobuonišką, egoistinę meilę, kito žmogaus „vartojimą“. Kaip ypač žalingus prelegentė įvardijo paauglių, turinčių brandinti skaistumą, lytinius santykius. Pranešime atkreiptas dėmesys į moralinį palaidumą, kuris, mokslininkų tyrimais, per šimtą metų gali katastrofiškai paveikti civilizacijos pažangą.

idėjų mainus bei dialogą tarp Bažnyčios ir visuomenės, remia partnerystes tarp Rytų ir Vakarų, stengiasi, kad žmonės vieni iš kitų mokytųsi, ir taip kurtų pasitikėjimu grindžiamą kaimynystę.

-Ici-

Pal. Jurgio Matulaičio draugijos II suvažiavimas

Sausio 25 d. Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos nariai iš Lietuvos miestų bei Punsko (Lenkija) rinkosi į draugijos II suvažiavimą į Marijampolės dramos teatre.

Suvažiavimo dalyvius pasveikinęs Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo parapijos klebonas Andrius Šidlauskas MIC pakvietė renginį pradėti malda. Apie maldą ir jos reikšmę žmogaus gyvenime ragino pamąstyti ses. Viktorija Plečkaitytė MVS. Ji kalbėjo apie palaimintąjį, jo išgyvenimus, kurie atspindi laiškuose, raštuose artimiems žmonėms (1924 m. laiškas Pr. Būčiui). Ses. Viktorija priminė, kad pal. Jurgis Matulaitis buvo gyvo tikėjimo žmogus, pasirinkęs Dievą savo gyvenimo ašimi, ir akino drąsiau liudyti patiriamas malesones, gautas užtariant palaimintajam.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos suvažiavime dalyvavęs svečias iš Sevastopolio (Ukraina) kun. Janas Biletskis MIC pasakojo apie aplinkybes, nulėmusias jo pasirinkimą, sunkų ir sudėtingą kelią į kunigystę, apie užtarmo maldos prasmę. KGB tuomet trukdė stoti į seminariją, todėl kunigas Janas turėjo mokytis pagrindinėje seminarijoje Lvove, Rėzeknėje ir Marijampolėje. Į kunigus jis buvo įšventintas Lietuvoje, Rudaminos bažnyčioje. Kunigas nuolat būdavo spiriamas bendradarbiauti su KGB, o, nesutikęs, vaikomas iš vienos vietos į kitą. Tokiomis sąlygomis gelbėjusi tik malda, gyvas tikėjimas. Kun. J. Biletskis MIC, Dievo padedamas, pastatė penkias bažnyčias, dvi restauravo ir išgyveno šešis pasikėsimus. Kunigas sakė, kad laukusieji jo mirties mirė patys, o jis aukojo už juos šv. Mišias, meldėsi, kad Dievas jiems atleistų.

Kun. J. Biletskis pasidalijo savo kaip egzorcisto patirtimi, ypač akcentuodamas maldos galią. Pasak jo, svarbu drauge melstis ir meldžiantis paprašyti Viešpatį, kad galėtume atleisti sau, savo artimiesiems, melstis už mirusius. Būtina atleisti ir sau, nes jei neapkenčiame savęs – nusižengiame Įstatymui. Turime melstis ir už savo priešus, jiems atleisti, juos laiminti. Maldoje reikia šlovinti Dievą, po to išsakyti savo prašymus, maldavimus. Svarbu išmolti melstis širdimi, tik tada galėsime pamatyti Dievo stebuklus savo gyvenime. Po paskaitos kunigas Janas vedė užtarimo maldą.

Vėliau suvažiavimo dalyviai dalyvavo šv. Mišiose šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Šv. Mišias aukojo parapijos klebonas A. Šidlauskas MIC, pamokslą pasakė kun. J. Biletskis MIC. Kunigas kalbėjo apie sudėtingą ir sunkią kunigystės pradžią, kai iš jo nuolat būdavo reikalaujama išduoti tuos, kurie jį įšventino į kunigus. Atsisakęs išduoti, būdavo mėtomas po visą Sovietų Sąjungą. Kunigas pasakojo apie paskyrimą į Saratovą, kur atvykęs turėjo po 24 valandų vėl išvykti įsakius iš Maskvos. Ypač kunigą sukrėtusi vienos moters išpažintis – ji atliko išpažintį ne už save, bet už ligoninėje mirusį KGB darbuotoją. Jis, neturėdamas kam išpažinti savo nuodėmių, patikėjo jas ligoninėje dirbusiai valytojai. Šis žmogus prisidėjo prie vyskupo ir kunigų kankinimo. Visi dvasininkai už atsisakymą bendradarbiauti su KGB buvo sušaudyti prie Volgos upės, o jų kūnai sudeginti. Likęs vienintelis kunigas Artūras už nepaklusimą sovietų valdžiai buvo nukryžiuotas, bažnyčia užminuota ir, į ją sukvietus tikinčiuosius, susprogdinta. Kunigas J. Biletskis MIC ant tų griuvėsių laikė šv. Mišias, į kurias susirinko daug žmonių, ir visi norėjo atlikti išpažintį, nes jau daugelį metų šiame mieste nebuvo kunigo. Kunigas pabrėžė, kad ten gyvenusieji troško patirti Dievo malonę, susitikti su Dievu. Baigdamas pamokslą jis pabrėžė, kad Dievas gailingai atgailaujančiai širdžiai. Šv. Mišių pabaigoje vyskupo Rimanto Norvi-

Tarp šių konferencijų talentingieji „Gyvųjų akmenų“ bendruomenės nariai – nuo pačių mažiausiųjų iki vyresniųjų, pasitelkdami Šventojo Rašto ištraukas, giesmes, įvairius muzikos instrumentus, atliko muzikinę meditaciją.

Po pietų auditorijose vyko grupių darbas, o salėje, kaip įprasta, už norinčius buvo meldžiamasi užtarimo malda prašant Viešpaties išgijimo iš nemeilės žaizdų. Pirmojoje grupėje klausimą „Ar tikrai tėvai amžiais vaikų nesupranta?“ drauge su vos auditorijoje tilpusiais klausytojais analizavo Vanda Benaitienė. Kaip vieną neretai sudėtingo tėvų ir vaikų bendravimo, ypač paauglystėje, priežastį penkiolikos metų darbo patirtį turinti psichologė nurodė pačių tėvų neišspręstas vidines problemas. Grupėje „Vaisingumo pažinimas“ dr. Birutė Obelenienė iškėlė vyro vaidmenį planuojant šeimos gyvenimą, nes „vaisingumas nėra asmens nuosavybė; jo prasmė ir paskirtis apima tris asmenis – tėtį, mamą ir būsimąjį vaikėlį“. Daug dėmesio sulaukė dr. Eglės Markūnienės pranešimas „Gimdo vis vyresnės. Kas toliau?“. Gydytoja pateikė stulbinamą mokslinių duomenų apie menkėjančius vaisingumo rodiklius Lietuvoje (tarp kitų pasaulio valstybių ji sąrašo pabaigoje), kai gimstamumas jau nelaiduoja kartų kaitos visuomenėje. Vyrams skirtoje grupėje aptarta tema „Tėtis labai reikalingas – ir berniukams, ir mergaitėms“. Ją gvildenęs Lietuvos šeimos centro Jaunimo programų koordinatorius Saulius Matulevičius rėmėsi tyrimais, kurie šiandien atskleidžia nepakeičiamą, ypač asmens socializacijoje, tėvo vaidmenį. Gausi jaunimo auditorija, baigusi darbą grupėje „Kaip Adomas Ievą surado“, garsiais plojimais dėkojo Ričardui Pagojui (knygos „Meilės pamokos“ autoriui), įtaigiai atskleidusiam, kodėl neverta skubinti lytinio gyvenimo.

Vėl sugrįžę į Didžiąją salę Atsinaujinimo dienos dalyviai klausėsi kun. Audriaus Mikitiuko įvado į Eucharistijos liturgiją. Eucharistijos šventimui vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Koncelebravo kun. Rimantas Baltrušaitis, patarnavo Kauno kunigų seminarijos klierikai. Arkivyskupas pakvietė melstis už šeimas, gausiai dalyvaujančius mažuosius ir visus žmones, kad jie savo gyvenime būtų nors kartą tikrai sutikę Kristų. Homilijoje ganytojas irgi plėtojo susitikimo su Kristumi temą, remdamasis šv. Pauliaus atsivertimo istorija. Pabrėžta, jog Dievas neskirsto žmonių: visi jam brangūs ir visi gali būti jo pakviesti, tik svarbu tą pakvietimą priimti. Sykiu arkivyskupas pabrėžė, jog „nėra Kristaus be Bažnyčios. Kas mano kitaip, skaudžiai save apgaudinėja.“

Prieš palaimindamas arkiv. S. Tamkevičius nuoširdžiai padėkojo Atsinaujinimo dienos rengėjams už galimybę daugeliui žmonių dvasiškai praturtėti, priminė kiekvieno pakrikštytojo pareigą būti Kristaus liudytoju šalia esantiems.

-kasp-

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 20 d. Kauno kurijoje surengtas pirmasis šiais metais arkivyskupijoje tarnaujančių dvasininkų susirinkimas, kaip įprasta, pradėtas bendra malda.

Pirmojoje dalyje susirinkimui vadovavęs arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius atkreipė kunigų dėmesį į pastoracijoje svarbų homilijų klausimą. Jis iš naujo aktualiai iškilo pastaruoju metu, švenčiant Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejinius metus arkivyskupijoje. Jubiliejinių metų programoje numatytos katechetinės homilijos, apibūtos jų temos ir sakymo laikas – sekmadieniai, kai tikintieji gausiausiai dalyvauja pamaldose. Ganytojas pakvietė prelatą prof. dr. Vytautą Steponą Vaičiūną OFS, monografijos „Pamokslų rengimas ir retorika“ (VDU, 2007) autorių, Kauno kunigų seminarijos

ir VDU Katalikų teologijos fakulteto dėstytoją, apžvelgti šiandieninę situaciją, susijusią su rengimusi homilijoms, jų sakymu.

Prel. V. S. Vaičiūnas OFS pasidalijo ir asmenine patirtimi, ir tikinčiųjų požiūriu į girdimas homilijas bažnyčiose. Prelatas pabrėžė, jog šiandien pamokslininkas turi suprasti, kad vykstant socialiniams, psichologiniams, moraliniams pokyčiams visuomenėje keičiasi ir religinis žmogaus gyvenimas. Prelegentas atkreipė dėmesį, jog homilija Bažnyčios liturgijoje, būdama neatsiejama jos dalis, yra ir išskirtinė pastoracijos forma, kuria žmogui padedama autentiškai pažinti Šventąjį Raštą. Prelatas pateikė konkrečių patarimų, kaip rengtis homilijoms, nustatyti jų trukmę, pasirinkti formą, pasiremti literatūra ir gyvenimo pavyzdžiais. Be kitų dalykų, akcentuotas svarbiausias – nepamiršti esminio homilijos tikslo atskleisti tai, ką Dievas nori tądien pasakyti susirinkusiems, sudaryti galimybę autentiškai susitikti su gyvuoju Dievo žodžiu.

Po pertraukos susirinkime kalbėjo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Daugiausia dėmesio jis skyrė jubiliejinių metų programai, supažindino su artimiausiais planais: numatoma lankytis dekanatų centruose, susipažinti su čia veikiančių institucijų darbu, padėti, kad programoje numatyti renginiai (evangelizacinės šventės, piligriminės kelionės) leistų kuo plačiau ir veiksmingiau paskleisti Evangelijos žinią visiems, ypač jos nepažįstantiems, aktyviu krikščioniškuoju gyvenimu bendruomenėse dėkoti Viešpačiui už Dievo žodį, kankinystės krauju paženklintą tada, kai jis žengė pirmuosius žingsnius mūsų krašte. Atkreiptas dėmesys į Kauno arkivyskupijos sinodo nutarimų įgyvendinimą visais arkivyskupijos gyvenimo lygmenimis.

Pabaigoje buvo aptarti pastoracijos reikalai ir naujovės: viena jų – Piligrimų centro, kuris netrukus pradės veikti Kauno arkikatedros parapijos namuose, įkūrimas. Susitikimas užbaigtas bendra malda ir pietumis. -kasp-

Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 20 d. Kaišiadoryse vykusiame vyskupijos kunigų susirinkime Kaišiadorių vyskupo kvietimu pagrindinį pranešimą skaitė Vilkiškio vyskupas Rimantas Norvila. Jo tema buvo „Vyskupų sinodo žinia Dievo tautai“. Vysk. R. Norvila kaip Lietuvos Vyskupų Konferencijos atstovas praėjusių metų spalio mėnesį dalyvavo Vyskupų sinode Romoje.

Iš pradžių vyskupas apžvelgė, kas yra Vyskupų sinodas. Vyskupų sinodas prisideda prie Bažnyčios magisteriumo aiškinimo, žvelgia į laiko situaciją ir aktualijas, pateikia popiežiui naujų išvalgų. Sinodo veikla daugiau ar mažiau susijusi su intelektinėmis pastangomis Bažnyčioje. Tokio pobūdžio Sinodo veiklą Vatikane koordinuoja nuolatos veikianti Sinodo komisija. Posėdžiuose popiežius dažniausiai dalyvauja; į juos taip pat kviečiami įvairių sričių specialistai, pavyzdžiui, pastarajame – 2008 m. Sinode dalyvavo daug Biblijos specialistų, tačiau didžiauma Sinodo narių – sielovadininkai, vyskupai, dirbantys sielovados srityje. Į Sinodą atstovus siunčia vyskupų konferencijos, kurių šiuo metu yra 104, ir didžiausios vienuolijos – ordinai, o kitos vienuolijos – kraštų vienuolijų konferencijų atstovus. Sinodo darbas trunka 3–4 savaites, posėdžių metu kiekvienas dalyvis turi galimybę pareikšti nuomonę aptariama tema. Klausimus, kuriuos turėtų aptarti Sinodas, pateikia vyskupų konferencijos, vyskupai, tik po to parengiamas darbo dokumentas. Jį rengia nuolatinė komisija. Vėliau vyksta Sinodo sesijos, pabaigoje priimami pasiūlymai popiežiui. Po to popiežius paskelbia posinodinį dokumentą – encikliką ar apaštališkąjį paraginimą.

los sveikinimą tikintiesiems perdavė kanauninkas Kęstutis Žemaitis. Po to tikintieji susitelkė maldai prie Palaimintojo Jurgio Matulaičio altoriaus. Po šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio draugijos narių suvažiavimas tęsėsi dramos teatre. Renginį užbaigė Marijampolės „Sūduvos“ vidurinės mokyklos moksleivių spektakliukas „Alyvinė obelis“ (vad. Nijolė Puodžiūnienė, rež. Aurimas Galianovas).

-rs-

Šeimų šventė Marijampolėje

Sausio 11 d. kasmet rengiama Vilkiškio vyskupijos šeimų šventė „Niekam nebūkite ką nors skolingi, išskyrus tarpusavio meilę...“ prasidėjo Marijampolės šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje šv. Mišiomis, kurioms vadovavo vyskupas Rimantas Norvila. Per pamokslą kan.prof. teol. dr. K. Žemaitis kalbėjo apie šeimos reikšmę žmogaus ir visuomenės gyvenime. Pasibaigus Mišioms svečiai ir šventės dalyviai Vilkiškio vyskupijos pastoracijos centre susibūrė į agapę, po to visi rinkosi į dramos teatrą, kur vyko šventinė popietė. Susirinkusiuosius pasveikino vyskupas Rimantas Norvila, trumpą ir nuoširdų sveikinimą buvo paruošęs parapijos jaunimas.

Apie Tiberiados bendruomenės atsiradimą ir veiklą Lietuvoje papasakojo brolis Mišelis, į Lietuvą atvykęs iš Belgijos. Apie savo bendrą gyvenimo kelią ieškant Dievo, apie paramą šiame kelyje, patirtus gyvenimo iššūkius ir apsisprendimą gyventi Tiberiados bendruomenėje liudijo Daiva ir Vidas. Tuo metu mažieji šventės dalyviai laiką smagiai leido su parapijos jaunimu. Šventinę programą tęsė nuotaikingas Kalvarijos etnografinio ansamblio „Diemedis“ koncertas.

Renginio pabaigoje vyskupas Rimantas Norvila padėjo šventės organizatoriams ir dalyviams, kvietė ir ragino burtis šeimoms į maldos grupes. Šventinė popietė užbaigta vyskupo palaiminimu.

-rs-

Jubiliejinių metų renginys

Sausio 18 d. Kauno Šv. Kryžiaus (karmelitų) parapija Evangelinės žinios tūkstantmečiui Lietuvai jubiliejinius metus pradėjo nuotaikingu renginiu, kuriuo siekta skleisti Gerąją Naujieną ir pakviesti kuo daugiau parapijiečių gražiai pabendrauti ir ugdytis krikščioniškąsias vertybes. Parapijos namuose parodytas spektaklis „Kalėdų pasaka“. Vaidino Kauno S. Dariaus ir S. Girėno gimnazijos mokiniai, o spektaklį režisavo gimnazijos teatro būrelio mokytoja Aušra Jankauskaitė. Renginį organizavo gimnazijos tikybos mokytojos Alė Spiridonovienė ir Nijolė Kulėšienė. Į jį pakviesti vaikai, besirengiantys pirmajai Komunijai, jų tėveliai, parapijos jaunimas, kiti tikintieji.

Prieš spektaklį parapijos katechetė N. Kulėšienė priminė, kokie svarbūs yra šie metai lietuvių tautai, ir paragino visus atkreipti dėmesį į arkivyskupo Sigitto Tamkevičiaus kvietimą – kiekvienoje šeimoje turėti Šventąjį Raštą ir švenčiant šiuos jubiliejinius metus atnaujinti savo krikščioniškąjį tikėjimą. „Todėl mes be paliovos dėkojame Dievui, kad, priėmę mūsų paskelbtąjį Dievo žodį, jį priėmėte ir ne kaip žmogaus žodį – bet, kas jis iš tikro yra – kaip Dievo žodį, kuris ir veikia jūmyse, tikintieji“ (1 Tes 2, 13): šie žodžiai, kaip vienas svarbiausių Jubiliejaus bibliinių-teologinių akcentų, buvo renginio parapijoje pamatinė mintis.

Pasibaigus spektakliui, parapijos klebonas kun. Renaldas Šumbrasuskis pakvietė jaunuosius aktorius pasivaikinti arbata ir kaip padėką įteikė bilietus pačiuožinėti ledo arenoje. Tikybos mokytojos padovanojo paveikslukų su Gailastingojo Jėzaus atvaizdu. Susitikime dalyvavęs parapijos klierikas Audrius Bartusevičius papasakojo apie studijas Kauno kunigų seminarijoje, rengiamus poezijos vakarus. Prie arbatos puodelio su tikybos mokytojais ir mokiniais kilo naujų minčių, idėjų rengiant kitus jubiliejinių metų projektus ir susitikimus.

-nk-

Vysk. R. Norvila kunigams pacitavo keletą teiginių iš įvairių pranešimų Sinodo sesijų metu, kaip antai: „Biblija tampa Šv. Raštu Bažnyčioje“, „Šv. Raštas tikėjimo dėka tampa Dievo žodžiu“, „Bažnyčia saugo Šv. Rašto integralumą“, „Skelbimas pirmiausia turi nešti Išganymo žinią, vesti į atsivertimą, būti gyvas...“ Jis taip pat pasidalijo kitomis Sinode nuskambėjusiomis mintimis.

Vyskupas atkreipė dėmesį į Dievo žodžio knygos pavadinimus. Pasak jo, Biblija – tai techninis pavadinimas, kurį derėtų vartoti tuo atveju, kai apie Dievo žodį kalbama kaip apie daiktą, kurį galima įsigyti, pavyzdžiui, Biblijos knyga, jos leidyba ir t. t. Kitas pavadinimas – Šventasis Raštas. Biblija Šventuoju Raštu tampa Bažnyčioje. Dar vienas pavadinimas – Dievo žodis. Mat tikėjimo dėka Šv. Raštas išties tampa Dievo žodžiu. Kalbėdamas apie santykį su Šventuoju Raštu, vysk. R. Norvila sakė, kad nepageidautini du kraštutinumai: intelektualizmas – koncentravimasis vien į studijų sritį ir fundamentalizmas – radikalus požiūris į šventąjį tekstą. Svarbiausia atrasti pagrindinę įkvėptojo autoriaus mintį. Taip pat labai svarbu šalia Šventojo Rašto nepamiršti ir Tradicijos reikšmės. Šventasis Raštas be tikėjimo klusnumo ir Šventosios Dvasios įkvėpimo kaip Dievo žodis neatrandamas. Užsimindamas apie Dievo žodžio skelbimą, vyskupas atkreipė dėmesį į homiliją ir paminėjo tris jai būdingus elementus: Šventojo Rašto teksto paaiškinimas, homilijos sakytojo asmeninis santykis su Dievo žodžiu ir Dievo žodžio pritaikymas šiai dienai. Ganytojas taip pat minėjo būtinybę deramai parengti Šventojo Rašto skaitovus vyskupijoje, tinkamai įgarsinti patalpą ar erdvę, kur skaitomas bei skelbiamas Dievo žodis.

Pasak vyskupo, katechezėje visų pirma turi būti remiamasi Evangelija – evangelijų tekstais. Tarptautinė patirtis rodo, kad pagrindinės religinės žinios įgyjamos 14–19 metų amžiaus tarpsnyje. Todėl aktualus išlieka tikybos dėstymo vaidmuo mokyklose. Taip pat labai svarbu seminarijos auklėtinius išmokyti deramai atlikti *Lectio divina* – Dievo žodžio skaitymo ir apmąstymo pareigą ir gebėti pamokyti to kitus. Šia proga vyskupas paminėjo Katalikų Bažnyčios patirtį Pietų Afrikos Respublikoje. Šio krašto Bažnyčioje labai gausu nedidelių bendruomenių – maldos grupių, besiremiančių Dievo žodžio skaitymu ir apmąstymu. Joms būdinga 7 žingsnių mąstomoji malda.

Pabaigoje vysk. R. Norvila sakė, jog gyvename įvaizdžio – vaizdo ir trumpo žodžio epochoje, todėl šiandien labai veiksmingas, kaip pastebime viešojoje erdvėje, glaustas žodis, susijęs su vaizdu, kaip antai, reklama. Tuo tarpu senieji komunikacijos metodai dargi gali suerzinti. Šia patirtimi derėtų naudotis ir pastoracijos baruose, kad Dievo žodis maitintų mūsų visuomenės kultūrą.

Antroje susirinkimo dalyje Kaišiadorių vyskupo generalvikaras aptarė einamuosius reikalus; šia proga buvo pristatyta Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai jubiliejaus programa Kaišiadorių vyskupijoje bei pateikta kita informacija kunigams. Susirinkimas užbaigtas, kaip įprasta, pietumis vyskupijos kurijoje su ganytojais – vysk. R. Norvila ir vysk. J. Matulaičiu. Prie pietų stalo vyskupai atsakė į kunigų klausimus.

-Kš-

MESIJO ŽENKLAI

5 eilinis sekmadienis (B)

Job 7, 1–4. 6–7; *1 Kor* 9, 16–19. 22–23; *Mk* 1, 29–39

Kristaus pergalė neišvadavo krikščionių nuo kančios, bet suteikė jai naują prasmę. Sunku rasti paguodos žodį žmogui, kurio padėtis atrodo be išeities: vaikas serga nepagydoma liga, priklausomybių pavergtas sutuoktinis smurtauja... Bėdos, ligos, netektys susipina į neišpainiojamą sunkumą kamuolį, kurį sunku net įvardyti, nemalonu apie tai kalbėti ir tuo dalytis – juo labiau parduoti „Bėdų turguje“. Jei pasiūlytume pasielgti panašiai kaip šios dienos skaitinyje elgiasi Jėzus – pasitraukti į nuošalią vietą ir pasimelsti, gal net sulauktume pasipiktinimo: tyla ir vienatvė būtų trokštama prabanga, kurios gyvenimo aplinkybės jau daug metų neleidžia patirti.

Jobo knyga – tai pasakojimas apie žmogaus žaizdą, kančią ir atlygį. Knygos pabaigoje Dievas atlygina tikėjamą išlaikiusiam Jobui. Išbandymai kerta skaudžiausius smūgius, kėsina į sveikatą, gyvybę. Jobas ir jo bičiuliai užduoda tuos pačius klausimus, kaip ir mes susidūrę su problemomis. Pagirtinas Jobo bičiulių solidarumas, noras paguosti, tačiau matome, kaip vėliau tai virsta pamokymais, teisimu ir smerkimu. Jobas negali paaiškinti, kodėl jį ištiko tokios nelaimės. Net žmona ragina jį keikti Dievą. Tačiau per visą išbandymų ir abejonių laiką Jobas išlaiko tikėjamą. Šia prasme jis yra Jėzaus įvaizdis. Jėzaus akivaizdoje išskyla žmogaus vargas ir pasaulio dejonės. Dar aiškesnė tampa tiesa: nuodėmės pažeistame pasaulyje žmogus yra suvargęs, sužeistas, paniekintas. Kristaus meilė leidžia mums pažvelgti į žmogaus vargą naujomis akimis.

1996 m. Alžyre prie savo namų durų buvo nužudytas Orano vyskupas Pierre Claverie. Jis apsisprendė likti Alžyre nepaisydamas siautėjančio islamistų teroro ir varžymų skelbti Evangeliją. Štai jo homilijos fragmentas: „Esame čia dėl nukryžiuoto Mesijo, ne dėl ko kito. Neturime jokių kitų interesų, jokių įtakų, kurias norėtume išsaugoti. <...> Neturime jokios galios, tačiau esame tarsi prie bičiulio, sergančio brolio lovos, tyliai laikydami jam už rankos ir šluostydami kaktą. Esame čia dėl Jėzaus, kenčiančio smurtą, kuris niekam nėra išganingas.“ Evangelijos šviesoje tikime, kad Jėzus pirmasis paėmė šį tikėjimo liudytoją už rankos. Jėzus laiko ranką kiekvieno, kuriam gyvenimas tampa ištisine kankyne, kuris drauge su Jobu taria: „Mano dalia – naktys, pilnos širdgėlos.“

Apaštalo Pauliaus žodžiai rodo, kiek reikia investuoti į pašaukimą, kurį kiekvienam iš mūsų patikėjo Dievas. Apaštalas liudija: visko atsižadėjau, tapau visų vergu; padariau viską, kas būtina, ir net daugiau. Tačiau drauge jis apdairiai vertina savo pastangų vaisius ir viliasi „bent kai kuriuos išgelbėti“.

Šiandienos Evangelijoje matome Jėzaus užmojų. Išganytojas nesustoja džiaugtis skelbimo vaisiais. Jis sako apaštalams: „eikime kitur, į gretimus miestelius, kad ir ten skelbčiau žodį“. Skaitome, jog Jėzus daugelį (nesakoma, kad visus) išgydė. Ligonių gydymas, demonų išvaymas – Mesijo atėjimo ženklai.

Jėzaus laikais gydytojų paslaugos buvo prieinamos tik turtingiesiems. Paprasti žmonės tiesiog gulėdavo ligos ištikti ir laukdavo, kada pasveiks arba numirs. Simono uošvės karščiavimas reiškia ne vien jos ligą, bet simbolizuoja visos žmonijos situaciją Viešpaties akivaizdoje. Šią situaciją nusako Jobo skundas. Jėzus išgydo Simono uošvę tiesiog pakeldamas moterį už rankos, konkrečiai ir apčiuopiamai parodydamas savo meilę ir galią. Moteris negaišta laiko stebėdamasi įvykusi stebuklu, bet spontaniškai ir nuoširdžiai imasi patarnauti Viešpačiui ir jo mokiniams.

Evangelijoje taip pat rašoma, kad Jėzus meldėsi. Malda yra pirmiausia susitikimas su Dievu. Jėzus meldžiasi rytui auštant, kai dar tamsu. Dievas gyvena neprieinamoje šviesoje, o jo neapsakoma šviesa mums, žmonėms, atrodo tarsi tamsa. Jėzus eina į nuošalią vietą ir meldžiasi prieš prasidedant naujai dienai. Ryto malda yra tarsi pirmoji atnaša, pašventinanti Dievui priklausantį laiką. Malda išreiškia tai, kas svarbiausia: Dievui priklauso viskas.

Simono žodžiuose „visi tavęs ieško“ nuskamba pasitenkinimo dėl žmonių pripažinimo gaidelės. Mes taip pat panašiai kaip Simonas esame gundomi išnaudoti kažkada pasiektas pergales ir laimėjimus. Tačiau sėkmė dažnai yra pagunda. Jėzus leidžiasi kelionėn. Šis sprendimas nulemtas vidinio įsitikinimo, kad reikia vykdyti Tėvo valią ir skelbti žodį. Jėzus nenori būti laikomas tik stebukladariu. Jo stebuklai liudija gailėstinumą, užuojautą. Jie taip pat ženklina galutinę pergalę prieš blogį. Tai nereiškia, kad kiekvienu atskiru atveju blogis išraunamas visiems laikams. Atėjus laikui tai bus galutinai įvykdyta.

RAUPSŲ PAMOKOS

6 eilinis sekmadienis (B)

Kun 13, 1–2. 44–46; 1 Kor 10, 31–11, 1; Mk 1, 40–45

Būna dienų, kai mus erzina mažiausios smulkmenos. Atsibusti iš nervingo, bergždžio skubėjimo padeda netikėtas susidūrimas su kito kančia. Pamatome žmogų, kantriai besiiriantį per gyvenimą invalido vežimėliu. Išėję iš poliklinikos priimamojo atsidūstame, kad dar vaikštome, galime kažką dirbti. Susidūrę su liga ir kančia tampame nuolankesni. Negalia byloja apie vienviatę, išskiria iš minios, išstumia į „normaliųjų“ užribį. Tai ženklas, verčiantis atsimerkti ir suklusti.

Šiandienos Evangelijoje aprašomas žmogus yra išstumtas iš visuomenės, vaikščiojantis negandos ženklas. Šiais laikais mums sunku įsivaizduoti raupsuotojo būseną. Raupsuotieji pagal įstatymą būdavo atskiriami nuo šeimų, privalėjo gyventi atskirose gyvenvietėse. Jie buvo tarsi vaikščiojantys lavonai. Ligos išdarkytas veidas darė žmogų anonimu. Žmonės tikėjo, kad raupsai reiškė prakeikimą už jų pačių ar kitų žmonių nuodėmes. Raupsuotieji dėvėjo skarmalais, nesikirpo plaukų, turėjo prisidengti burną ir iš tolo šaukti: „Nešvarus.“ Kiekvienas, palietęs raupsuotąjį, taip pat laikytas nešvariu.

Raupsuotųjų atskyrimo nuostatai buvo labai griežti visų pirma ne dėl (šiuolaikiniu supratimu) higienos normų ar infekcijos pavojaus. Sąlytis su raupsuotuoju pirmiausia reiškė kultinį nešvarumą. Evangelijos raupsuotasis išgyvena elgsenos virsmą – jis prieina prie Jėzaus, o Jėzus jį paliečia. Jėzus atskleidžia naują religijos sampratą. Ši religija nebeskirto žmonių į švarius ir nešvarius, čia svarbiausia yra gailėstingoji meilė atstumtiesiems, vargšams, ligoniams ir nusidėjėliams. Švarumą ar nešvarumą lemia ne kūnas.

Nuostabu tai, kad raupsuotasis tiesiogiai neprašo Jėzaus jį išgydyti, bet sako: „Jei panorėsi, gali mane padaryti švarų.“ Tai tikėjimo Jėzaus galia išpažinimas. Raupsuotasis išpažįsta tikėjimą ir laukia ženklo. Tokia maldos patirtis sunkiausia: išpažinti tikėjimą ir laukti. Lengviau būtų užversti Dievą maldavimais, skęsti savo tariamuose prašymo žodžiuose. Verta pamėginti melstis tikėjimo ir laukimo malda. Pabandykime pasitikėdami laukti Dievo veikimo, nenurodinėdami ir nekeldami jam sąlygų.

Evangelijoje aprašytas žmogus gavo išgydymo dovaną. Jis dalijasi savo džiaugsmu su kitais. Patyręs išgydymo

malonę, jis panaudoja ligos metu įgytus igūdžius: būdamas raupsuotas, garsiai išpėdavo žmones apie savo ligą, dabar taip pat garsiai ir su užsidegimu visiems skelbia, kokia malonę patyrė. Žmonės, išgyvenę sunkią ligą ar išbandymą, liudija iškalbingai ir paveikiai.

Kai raupsuotasis kreipėsi į Jėzų ypatingu tikėjimo išpažinimu, pasak evangelisto Morkaus lakoniško pasakojimo, Jėzus pasigailėjęs ištiesė ranką ir palietė jį. Jėzus nori atkurti žmoguje iškreiptą Dievo paveikslą. Jis ištiesia savo ranką įsakmiai kaip Viešpats. Ištaręs „noriu“ atskleidžia savo tapatybę. Jėzus iš tikrųjų yra gyvenimo ir mirties Viešpats.

Čia Jėzus dar kartą savo naują elgseną taiko prie įprastų visuomenės santykių. Viena vertus, jis padaro negirdėtą dalyką – išgydo raupsuotąjį ir sykiu parodo, jog išaušo nauja era. Tačiau drauge pagal Senojo Įstatymo nurodymą Jėzus nusiunčia išgydytąjį pas kunigą, kad tas paliudytų jo teisę grįžti į visuomenę. Tik oficialus patvirtinimas gali paliudyti buvusio raupsuotojo pasveikimą. Išgydytas raupsuotasis turi tapti liudijimu kunigams. Po to kunigai nebegalės tvirtinti esą nieko negirdėjo apie Jėzaus veikimą.

Klausydamiesi Šventojo Rašto skaitinių apie raupsuotųjų nušalinimą galime prisiminti panašius reiškinius mūsų laikų visuomenėje. Izoliuotų grupių gyvenimas getuose nėra tik praeities dalykas. Tiesa, gyvenimas gete tam tikra prasme pasirenkamas savo noru. Prieš keletą metų Prancūzijoje imigrantų kilmės jaunuoliai savo įniršį reiškė daugiadienėmis riaušėmis. Beje, riaušės (taip pat buvusios Vilniuje) liudija smurtautojų savanorišką izoliavimąsi nuo visuomeninės atsakomybės ir kūrybos.

Nuo pat pirmųjų Morkaus evangelijos skyrių žavimės Jėzaus užsidegimu skelbti Dievo žodį. Iš Evangelijos iškyla ne saldžiai sentimentalus, bet ryžtingo Jėzaus paveikslas. Savo galią jis perteikia taip pat mokiniams. Morkaus evangelijos pabaigoje Jėzus apibūdina savo sekėjus. Vienas iš ženklų, lydėsiančių Evangelijos skelbėjus, tai, kad jie dės rankas ant ligonių, ir tie pasveiks. Ir šiandien krikščionių užduotis yra rūpintis ligoniais. Tobulėjanti medicina, slauga vis dėlto negali išvaduoti nuo kentėjimų, išgydyti visų pasaulio ligų. Krikščionys įpareigoti mažinti pasaulio kančią. Kenčiančiųjų visais laikais buvo labai daug, pagalbos paklausa visuomet didesnė už pasiūlą. Vis dėlto reikia stengtis palengvinti kančias bent vienam, jei neįmanoma padėti milijonams.

Benediktas XVI ragino plėtoti krikščionių vienybės siekius

(KAP, KAI) Sausio 25 d. pavakare Benediktas XVI vadovavo ekumeninėms pamaldoms Romos Šv. Pauliaus bazilikoje. Popiežius kalbėdamas apie Vatikano II Susirinkimo paskelbimo penkiasdešimtąsias metines sakė, kad Susirinkimas sukūrė visiškai naują santykių tarp suskilusių krikščionių aplinką. Jis priminė, jog lygiai prieš 50 metų Jonas XXIII nustebino susirinkusius kardinolus savo planu sušaukti naują Bažnyčios Susirinkimą. Pasak Benedikto XVI, praėjusiame šimtmeptyje plėtoti teologiniai dialogai tarp įvairių krikščioniškųjų Bažnyčių dar labiau išryškino bendrus sąlyčio taškus ir tebesančius skirtumus. Jis ragino ryžtingai įgyvendinti teologinio dialogo pasiekimus ir tęsti krikščionių vienybės pastangas. Benedikto XVI teigimu, reikia ryžtingai tęsti darbą dviem kryptimis: pozityviai priimant tai, kas pasiekta, ir naujai išipareigojant ateičiai. Benediktas XVI aukštai vertino Popiežiškosios krikščionių tarybos darbą ir jos atliktą ligšiolinių teologinių dialogų apibendrinimą.

Pasak popiežiaus, krikščionys turi ryžtingais gestais liudyti vienybę ir susitaikinimą, drauge veikti siekdami taikos ir draugiškų santykių pasaulyje. Jis konkrečiai nurodė krikščioniškųjų Bažnyčių vadovų pastangas ginant krikščionių interesus Šventojoje Žemėje. Pasak popiežiaus, ten gyvenantys tikintieji ir atvykstantys piligrimai turi parodyti pasauliui, kad apeigų bei tradicijų skirtingumas nėra kliūtis tarpusavio pagarbai ir broliškai meilei. Atsižvelgdami į visus teisėtus skirtumus krikščionys turi siekti vienybės Kristuje. Taip skirtumai tampa nebe skiriančiomis kliūtimis, bet bendro tikėjimo raiškos formų turtinga įvairovė. Popiežius savo kalboje priminė, kad Maldos už krikščionių vienybę savaitė šiemet buvo parengta

Korėjos krikščionių. Dėl politinio Korėjos padalijimo šios šalies krikščionys ypač jautriai išgyvena Bažnyčios susiskaldymo dramą.

Pamaldų pradžioje sveikinimo žodį taręs Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walteris Kasperis sakė, kad Vatikano II Susirinkimas pradėjo naują ekumenizmo etapą. Pasak jo, plėtojant santykius tarp Bažnyčių jau daug pasiekta, tačiau dar daug reikia nuveikti. Kardinolas ypač pabrėžė bendrą krikščionių indėlį siekiant taikos.

Tą patį sekmadienį Viešpaties angelo metu Benediktas XVI taip pat priminė Maldos už krikščionių vienybę savaitę. Pasak popiežiaus, krikščionys dar nepasiekė visiškos vienybės, tačiau tai įmanoma, „jei mes visi atsiversime į Kristų“.

Šventojo Sosto iniciatyva internete

(KAP, KAI) Sausio 25 d. per Viešpaties angelo maldą popiežius Benediktas XVI pabrėžė, kad naujosios komunikavimo technologijos gali padėti siekiant tiesos, gėrio ir grožio. Todėl Vatikanas bendradarbiaudamas su bendrove *Google* ėmėsi naujos iniciatyvos, idant Šventojo Sosto informacija būtų lengviau pasiekama internete. Popiežius išreiškė viltį, kad ši iniciatyva pasieks daugelį žmonių, ieškančių atsakymų į savo dvasinius klausimus. Benediktas XVI ragino „digitalinę kartą“ protingai elgtis su šiuolaikinėmis komunikavimo priemonėmis, pirmiausia su internetu.

Sausio 23 d. žurnalistų globėjo šv. Pranciškaus Salezo minėjimo proga Vatikane pristatyta Benedikto XVI žinia 43 Pasaulio visuomenės komunikavimo priemonių dienos proga. Žinioje „Naujosios technologijos, nauji ryšiai puoselėjant pagarbą, dialogo ir draugystės kultūrą“ aptariami interneto privalumai ir

grėsmės. Dokumentą pristatė Popiežiškosios socialinio bendravimo priemonių tarybos pirmininkas arkivyskupas Claudio Maria Celli.

Vatikano spaudos salės (taip pat Vatikano radijo ir televizijos centro CTV) direktorius kun. Federico Lombardi SJ pristatė naują Vatikano iniciatyvą, įgyvendintą bendradarbiaujant su *Google* bendrove, – popiežiaus kanalą *YouTube* portale. Pasak kun. F. Lombardi, Šventojo Sosto kanalu *YouTube* portale siekiama patikimai ir nuolat teikti informaciją apie Vatikaną ir popiežių. *YouTube* portale atvertas kanalas kasdien pateiks vieną ar dvi žinias (ne ilgesnes kaip dviejų minučių trukmės) apie įvykius Vatikane ar popiežiaus veiklą. Medžiagą rengia Vatikano televizijos centras ir Vatikano radijas. Per nurodytas jungtis bus galima pasiekti pirminius tekstus bei komentarus. Kun. F. Lombardi atkreipė dėmesį, kad svetainėje nenumatyta galimybė dėti internautų komentarus, tačiau drauge pabrėžė, jog komentarai bus kruopščiai analizuojami ir į juos bus atsižvelgiama. Pasak Vatikano atstovo, popiežiaus kanalas yra graži ir konstruktyvi iniciatyva, kurią Vatikanas pradeda pasitikėdamas visų draugiškumu ir dialogu.

Pristatyme dalyvavo taip pat *Google* bendrovės *Media Solutions* skyriaus vadovas Henrique Castro. Jis pabrėžė, kad žodis „Dievas“ yra viena dažniausių *Google* paieškos sistemoje ieškomų sąvokų.

Atšaukta ekskomunika arkivyskupo M. Lefebvre'o įšventintiems vyskupams

(KAP, KAI) Sausio 21 d. paskelbtas Vyskupų kongregacijos dekretas, kuriuo panaikinta ekskomunika 1988 m. be Apaštalo Sosto sutikimo arkivyskupo Marcelio Lefebvre'o įšventintiems keturiems vyskupams: Bernardui Fellay, Bernardui Tissier de Mallerai, Richardui Williamsonui ir Alfonso de Gallareta.

Dekrete reiškiamas viltis, kad tai leis atkurti visišką Bažnyčios vienybę su Šv. Pijaus X brolija. Dokumente rašoma, jog vyskupas Bernardas Fellay 2008 m. gruodžio 15 d. laiške Apaštalo Sostui savo ir trijų kitų vyskupų, išsventintų 1988 m. birželio 30 d., vardu primygtinai prašė atšaukti popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbtą ekskomuniką. „Tvirtai tikime Petro primatu ir jo prerogatyvomis, todėl labai kenčiame dėl dabartinės situacijos“, – dekrete cituojama laiško ištrauka. Keturių vyskupų ekskomuniką atšaukiančiame dekrete nurodoma, jog šio sprendimo tikslas yra stiprinti ir stabilizuoti santykius su Šv. Pijaus X brolija, taip pat didinti tarpusavio pasitikėjimą.

Vatikano atstovas žiniasklaidai kun. Federico Lombardi SJ komentuodamas dekretą paaiškino, kad visiškos vienybės su Šv. Pijaus X brolija dar tik siekiama, o popiežius to labai trokšta. Dekrete neaptartas brolijos ir jai priklausančių kunigų statusas. Jis taip pat priminė, jog 1988 m. kardinolas J. Ratzingeris, būdamas Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektu, atliko svarbų vaidmenį stengdamasis užbėgti už akių Bažnyčios vienybę pažeidusiems vyskupų šventimams, įvykdytiems prieš popiežiaus valią. Jono Pauliaus II įsteigtai komisijai *Ecclesia Dei* tarpininkaujant kai kurios arkiv. M. Lefebvre'o sekėjų bendruomenės jau atkūrė visišką vienybę su Bažnyčia.

Kun. F. Lombardi SJ taip pat komentavo žiniasklaidoje skandalą sukėlusį vysk. Richardo Williamsono pareiškimą, kuriuo jis menkino istorinę tiesą apie holokaustą. Pasak Vatikano atstovo, ekskomunikos atšaukimo dekretas yra visiškai atskiras dalykas, tai jokiū būdu nereiškia pritarimo R. Williamsono pažiūroms.

Popiežiškosios *Ecclesia Dei* komisijos narys kardinolas Jean-Pierre'as

Ricardas komentuodamas dekretą sakė, kad tai tik dialogo pradžia, o ne pabaiga. Ekskomunikos atšaukimo juridinis aktas neišsprendė pamatinių problemų dėl Šv. Pijaus X kunigų brolijos statuso Bažnyčioje, taip pat dėl vienybės dogminiais klausimais.

Vatikano dienraščio *L'Osservatore Romano* komentare ekskomunikos atšaukimo dekretas simboliškai susietas su Vatikano II Susirinkimo paskelbimo 50-mečiu. Pasak vyr. redaktoriaus Giovanni Maria Viano, vienas iš nesuskaitomų Susirinkimo vaisių yra „galeistingumo aktas“ 1988 m. ekskomunikuotų vyskupų atžvilgiu.

Pasaulio šeimų susitikimas Meksike

(KAP, KAI) Sausio 14–18 d. Meksike vyko VI Pasaulio šeimų susitikimas tema „Šeima – žmogiškųjų ir krikščioniškųjų vertybių mokykla“. Susitikime dalyvavo 10 tūkst. žmonių iš 98 šalių (tarp jų ir iš Lietuvos). Benediktui XVI susitikime atstovavo popiežiaus legatas kardinolas Tarcisio Bertone, jis susitikimo pabaigoje Gvadalupe's Dievo Motinos šventovėje vadovavo rožinio maldai. Pasaulio šeimų susitikimo metu vyko teologinis sielovadinis simpoziumas trimis teminėmis grupėmis: „Šeimos santykiai ir vertybės“, „Šeima ir lytiškumas“ ir „Ugdomasis šeimos pašaukimas“. Susitikimas baigėsi Mišiomis priešais Gvadalupe's Dievo Motinos baziliką dalyvaujant tūkstančiams tikinčiųjų iš viso pasaulio.

Per televizijos tiltą tikintiesiems žodį tarė Benediktas XVI. Jis pavedė pasaulio šeimoms Gvadalupe's Dievo Motinai, linkėdamas, kad jos eitų šventumo keliu. Popiežius gyrė meksikiečius, kad jų širdyje giliai įsišaknijusi Evangelija, tapusi kultūros, tradicijos ir tapatybės dalimi. Popiežius ragino saugoti tą turtingą paveldą, išlaikyti moralines bei dva-

sines vertybes ir įveikti sunkumus, išskylančius naujosios kartoms. Benediktas XVI pabrėžė, kad šeima yra nepakeičiamas visuomenės pamatas, gėris vaikams, kurie turi teisę ateiti į gyvenimą kaip tėvų tarpusavio meilės ir visiško atsidavimo vaisius. Šeima yra žmogiškųjų vertybių mokykla. Pasak popiežiaus, šiandien labiau negu bet kada reikia visų pakrikštųjų liudijimo ir viešo angažavimosi.

Mišių homilijoje popiežiaus legatas kardinolas Tarcisio Bertone pabrėžė, kad kiekvienos krikščioniškosios šeimos centre yra Jėzus Kristus. Jėzaus buvimas perkeičia kiekvieną šeimos gyvenimo akimirka. Pasak kardinolo, šeimai tenka nepamainoma užduotis ugdyti vaikus, kad jie taptų kūrybingi, patikimi, pusiausvyrą turintys žmonės. Kiekvienas šeimos narys yra lygiai svarbus. Drauge su Vatikano valstybės sekretoriumi Mišias koncelebravo Popiežiškosios šeimos tarybos pirmininkas kardinolas Nenio Antonelli, taip pat Meksikos primas, kardinolas Norberto Rivera Carrera. Žodžio liturgija vyko anglų ir ispanų kalba. Po homilijos dalyvavusios sutuoktinių poros atnaujino santuokos pažadus.

Sausio 14 d. prasidėjusį teologinį sielovadinį simpoziumą pradėjo Popiežiškosios šeimos tarybos pirmininkas kardinolas Nenio Antonelli. Pirmąją simpoziumo dieną pagrindinius pranešimus padarė kardinolas Markas Quillet iš Kanados ir popiežiaus namų pamokslininkas kun. Raniero Cantalamessa. Kvebeko metropolitas kalbėjo apie šiuolaikinės šeimos sąlygas ir nepalankius šeimai bei vaikams įstatymus. Pasak jo, dabartinė situacija yra kultūrų karo padarinys, antropologinės tikrovės pakeitimas, *gender* ideologija, kuri atitraukia žmogų nuo tikrojo gyvenimo pamato ir įteigia, esą žmogiškuosius santykius galima kurti remiantis asmeniniais įgei-

džiais. Popiežiaus namų pamokslininkas t. Raniero Cantalamessa ragino iš naujo atskleisti biblinę santuokos ir šeimos idealą, taip pat iš naujo išvelgti santuokiniame akte Dievo meilės paveikslą. Pasak pranešėjo, per šimtmečius sutuoktinių meilės reikšmė buvo nustumta į antrą planą, daugiau dėmesio skiriant instituciniam santuokos matmeniui. Kapucinas pamokslininkas ragino iš naujo atskleisti pozityvią santuokos viziją kaip sutuoktinių vienybę ir tarpusavio dovana.

Simpoziumo metu vykusioje apskritojo stalo diskusijoje tartasi apie šeimos vertybių ugdymą. Kalbėta apie parapijų, bažnytinių judėjimų bei draugijų pagalbą ugdant šeimos vertybes. Kitą simpoziumo dieną gvildentas migracijos reiškinys ir žiniasklaidos vaidmuo ugdant šeimą ir formuojant šeimos politiką.

Gvadalupės Dievo Motinos šventovėje vyko rožinio pamaldos, jų metu šeimos iš viso pasaulio dalijosi liudijimais. Prieš oficialią susitikimo dalį surengti folkloro pasirodymai. Po rožinio pamaldų susitikimo dalyviai stebėjo Benedikto XVI kalbos įrašą. Šventasis Tėvas ragino ginti šeimos tapatybę ir jos teises, taip pat akino tikinčiuosius puoselėti šeimos tapatybę pagal Evangelijos antropologinę viziją. Popiežius ragino šeimos organizacijas labiau bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą. Benediktas XVI pabrėžė, jog šeimos nederą painioti su kitomis bendruomeninio gyvenimo formomis. Šeimai reikalinga tinkama kultūrinė, teisinė ir sveikatos apsauga, taip pat ekonominė parama.

Viena iš kongreso iniciatyvų buvo „šeimų mozaika“ – didžiulis Bene-

dikto XVI portretas, sudėliotas iš 5000 viso pasaulio šeimų nuotraukų. Paskelbtas būsimas VII Pasaulio šeimų susitikimas „Šeima: darbas ir šventimas“, vyksiantis 2012 m. Milane.

Pasaulinė migrantų diena

(KAP, KAI) Sausio 18 d. buvo paminėta 95-oji Pasaulio migrantų bei pabėgėlių diena. Popiežiaus Benedikto XV 1914 m. įvesta diena primena pasaulyje pasklidusius apie 200 mln. pabėgėlių. Migrantų dienos proga Benediktas XVI ragino pagarbiai elgtis su migrantais ir pabėgėliais, konstruktyviu dialogu sprendžiant jų dramatišką situaciją. Popiežius sakė, kad krikščionių bendruomenė turi atsižvelgti į kiekvieną asmenį ir kiekvieną šeimą. Bažnyčia ragina taikiai sugyventi įvairių tautų, religijų ir kultūrų žmones. Benediktas XVI taip pat ragino į migraciją žvelgti kaip į civilizacijų susitikimo galimybę, leidžiančią suprasti kitus žmones.

Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos sekretorius arkivyskupas Agostino Marchetto interviu Vatikano radijui apgailestavo, kad pasauliniu mastu mažėja pagarba migrantų ir pabėgėlių teisėms bei poreikiams. Vatikanas energingai ragina pasaulio valstybes globoti migrantus ir elgtis su jais pagal žmogiškojo orumo reikalavimus. Pasak sekretoriaus, tarptautinė bendruomenė turi remti pabėgėlius priimančias šalis. Arkivyskupas kritikavo ne tik abejingumą politiniu ir teisiniu lygmeniu, bet taip pat egoizmo, rasizmo, ksenofobijos nulemtą krikščionių širdžių abejingumą, kai bijoma kito žmogaus, nes jis kitoks.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“